

Møte tirsdag den 4. juni kl. 11.45

President: Å g o t V a l l e

D a g s o r d e n (nr. 29):

1. Innstilling fra finanskomiteen om lov om registrering av finansielle instrumenter (verdipapirregisterloven) (Innst. O. nr. 47 (2001-2002), jf. Ot.prp. nr. 39 (2001-2002))
2. Innstilling fra finanskomiteen om lov om endringer i skatteloven (ny ettårsregel) (Innst. O. nr. 46 (2001-2002), jf. Ot.prp. nr. 50 (2001-2002))
3. Innstilling fra finanskomiteen om lov om endring av lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner mv. (omdanning av sparebanker til aksjeselskap eller allmennaksjeselskap) (Innst. O. nr. 57 (2001-2002), jf. Ot.prp. nr. 59 (2001-2002))
4. Referat

Statsråd Per-Kristian Foss overbragte 7 kgl. proposisjoner (se under Referat).

S a k n r . 1

Innstilling fra finanskomiteen om lov om registrering av finansielle instrumenter (verdipapirregisterloven) (Innst. O. nr. 47 (2001-2002), jf. Ot.prp. nr. 39 (2001-2002))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 15 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 15 minutter, Høyre 15 minutter, Fremskrittspartiet 10 minutter, Sosialistisk Venstreparti 10 minutter, Kristelig Folkeparti 10 minutter, Senterpartiet 5 minutter, Venstre 5 minutter og Kystpartiet 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte med inntil tre replikker med svar etter innlegg av hovedtalerne fra hver partigruppe og etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Heidi Larssen (H) (ordfører for saken): Først må jeg få lov til å rette opp en skrivefeil i innstillingen. På side 56, annen spalte, under kapittel 3, står det «§ 3-11». Det riktige skal være «§ 3-1» – det sier seg selv at 1 kommer før 11.

Det er tre hovedelementer i den saken vi skal behandle nå:

For det første er det forslag til ny lov om verdipapirregister med opphevelse av dagens monopol for Verdipapirsentralen, som erstattes med et konsesjonskrav for virksomheter organisert som allmennaksjeselskap.

For det andre er det omdannelse av Verdipapirsentralen til allmennaksjeselskap, forslag om salg av selskapet og opprettelse av et finansmarkedsfond av deler av denne salgsgevinsten sammen med de 90 mill. kr fra salget av Børsen.

For det tredje er det endringer i verdipapirhandeloven med bl.a. forslag om å senke flaggegrensen fra 10 pst. til 5 pst.

For å begynne med forslag til ny lov: Det er en enstemmig komite som støtter hovedintensjonene i loven, nemlig å legge til rette for en sikker, ordnet og effektiv registrering av finansielle instrumenter og rettigheter til slike. Det er av sentral betydning for tilliten til verdipapirmarkedet at investorene faktisk får levert de finansielle instrumentene som erverves, og at ikke andre kan kreve rett til de samme instrumentene i ettertid. Flertallet i komiteen – samarbeidspartiene, Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet – er også enig i at monopoliet til Verdipapirsentralen avvikles og erstattes med et konsesjonskrav. Og flertallet – nå riktignok noe mindre, bestående av samarbeidspartiene og Fremskrittspartiet – går også inn for at verdipapirregistre skal være organisert som allmennaksjeselskap, og dermed også at Verdipapirsentralen blir omdannet til aksjeselskap.

Verdipapirsentralen og det norske verdipapirmarkedet står overfor viktige utfordringer, bl.a. som følge av økt kapitalflyt over grensene og den teknologiske utfordringen. Opphevelse av monopoliet vil legge til rette for at norske verdipapirregistre kan møte disse utfordringene, og det vil legge bedre til rette for mer effektive løsninger enn i dag.

Det er noe underlig – og så vidt jeg kan skjønne, et linjeskifte – at Arbeiderpartiet ikke går inn for aksjeselskapsmodellen og omdanning av Verdipapirsentralen. For det er nøyaktig den samme begrunnelsen for å omdanne Verdipapirsentralen som det var for å omdanne Børsen. Og det gikk jo som kjent Arbeiderpartiet inn for.

Det er fristende å sitere litt fra flertallsmerknadene i innstillingen til børsloven:

«Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, understreker at forslaget om omgjøring av Oslo Børs til et aksjeselskap anses som vesentlig for å sette institusjonen i stand til å konkurrere effektivt om investorer og utstedere.»

Det heter videre:

«Flertallet vil vise til at nasjonale monopoler forsvinner dels som følge av teknologiske endringer som berører børsvirksomheten direkte, og dels som følge av en sterkere tendens til internasjonalisering av finansmarkedet.»

Og flertallet sier videre at

«Oslo Børs er blitt hengende etter i denne utviklingen, blant annet som følge av en foreldet organisasjonsform.»

Hvis vi bytter ut «børs» med «verdipapirregistre», er argumentasjonen helt lik. Det er de samme problemstillinger VPS har nå, som Børsen hadde da.

Hva som får Arbeiderpartiet til å mene noe annet nå enn den gang, kan man jo bare lure på. Konkurransen, den teknologiske utviklingen og internasjonaliseringen har i hvert fall ikke blitt mindre på disse halvannet årene.

På et par punkter til i loven er det uenighet i komiteen. Det ene er reglene for forvalterregistrering. Forvalterregistrering innebærer at investors beholdning av finansielle instrumenter er registrert på konto i forvalters navn – altså ikke i eget. Først vil jeg presisere at det foreslås strengere regler enn etter dagens regelverk for hvem som kan opptre som forvalter, forvalteres opplysningsplikt og hvilke sanksjoner som skal kunne anvendes overfor forvaltere som ikke oppfyller sine forpliktelser. Jeg vil også understreke at forvaltere har den samme opplysningsplikt overfor myndighetene som registeret har.

Hele komiteen er enig med departementet om fortsatt å tillate forvalterregistrering av utenlandske investors innehav av finansielle instrumenter. Flertallet – samarbeidspartiene og Fremskrittspartiet – ønsker også å åpne for forvalterregistrering av norske investors innehav av alt annet enn aksjer. Det kan være gode praktiske grunner for at man overlater forhold knyttet til investeringer til en forvalter, ikke minst fordi flere og flere – også nordmenn – investerer i flere og flere land. Og hvis det ikke er særlig tungtveiende grunner, bør vi ikke ha andre regler i Norge enn det som er vanlig i utlandet, og vi bør ikke ha andre regler for nordmenn enn for utlendinger.

Når det gjelder om det bør tillates forvalterregistrering av norske investors innehav av aksjer, er vi enig med departementet i at det bør utredes nærmere, da det kan være tungtveiende grunner for ikke å tillate det. Det prinsipielle utgangspunktet bør imidlertid være at det ikke skal skilles mellom utenlandske og norske investorer. Derfor har også samarbeidspartiene bedt departementet vurdere om likestillingen kanskje bør føre til et forbud mot all forvalterregistrering i Norge. Men det skal altså meget sterke argumenter til for det.

Det neste spørsmålet hvor det er uenighet, er spørsmålet om innsyn i registrene. Innledningsvis peker komiteen på at det er blitt større åpenhet i finansmarkedene den siste tiden, og at det kan være gode grunner for at allmennheten får vite hvem som eier viktige verdier i samfunnet.

Flertallet – samarbeidspartiene og Fremskrittspartiet – peker på at full innsynsrett ikke er vanlig internasjonalt og således kan bli en konkurranseulemppe både for det norske verdipapirmarkedet, for det norske finansmarkedet som sådant og for konkurransen mellom aktørene i finansmarkedet. Derfor ønsker vi å videreføre gjeldende regler om begrenset innsyn i verdipapirregisteret, men ber samtidig departementet vurdere nærmere noen spørsmål knyttet til innsyn for å se om det bør åpnes for større åpenhet.

Flertallet går altså inn for å omdanne Verdipapirsentralen til et allmennaksjeselskap og så selge det.

Salget av Verdipapirsentralen vil utgjøre et ikke ubetydelig beløp.

Finansdepartementet har, etter å ha innhentet uttalelse fra Justisdepartementet, foreslått at bokført verdi av selskapet – rundt 100 mill. kr – ikke går inn i statskassen, men tilføres et finansmarkedsfond. Resten av salgssummen kan gå inn i statskassen. Dette er samarbeidspartiene og Senterpartiet enig i.

Fremskrittspartiet ønsker at hele salgssummen skal overføres til finansmarkedsfondet, og Arbeiderpartiet og SV hadde nok foretrukket at hele summen kunne overføres til statskassen, men tar Justisdepartementets uttalelse til etterretning.

Avkastningen av midlene i finansmarkedsfondet skal anvendes til forskning, utdanning og allmenn informasjon knyttet til finansmarkedene. Flertallet ber departementet ta særlig hensyn til behovet for økt kunnskap om aksjemarkedet generelt og aksjesparing spesielt.

Flertallet er ikke helt fornøyd med departementets forslag til styresammensetning. Vi ber derfor departementet sørge for en bredere representasjon i styret, hvor både de store aktørene på markedet, aksjespareforeninger o.l. og forskningsmiljøene får plass, og hvor ingen gruppering får flertall.

Til slutt: Departementet foreslår i samme proposisjon enkelte endringer i verdipapirhandelloven, hvor det viktigste er å senke flaggegrensen fra 10 pst. til 5 pst., dvs. at investorer må melde fra til Børsen hvis de erverver mer enn 5 pst. av aksjene i et selskap.

En enstemmig komite støtter dette forslaget, som gjør at vi kommer på linje med de andre nordiske landene og de fleste EØS-landene.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ranveig Frøiland (A): Når det gjeld monopolet, går Arbeidarpartiet inn for å oppheva det, det sa saksordføraren greitt.

Så var saksordføraren veldig overraska over at Arbeidarpartiet ikkje var med på å villa gjera Verdipapirsentralen til eit AS. Vi har verkeleg diskutert det nøye igjennom, og vi stilte faktisk spørsmål til finansministeren om å få argument for å gjera det eller framleis halda på ein stiftelse. Og då skriv finansministeren i eit brev til komiteen:

«Departementet har ikke informasjon som tyder på at VPS er «lite effektivt, ikke ivaretar sikkerheten eller på andre måter ikke er velfungerende» i forhold til sin nåværende virksomhet og organisasjon.»

Og det er klart at når vi ikkje får eitt argument frå finansministeren for korfor Verdipapirsentralen må gjerast til eit AS, meiner vi faktisk at med ein stiftelse kan overskotet verta kanalisert tilbake igjen til brukarane i form av lågare prisar, og det går ikkje an i eit aksjeselskap. Så det er ingen argumentasjon i proposisjonen som tilseier at her bør ein laga eit AS, dette kan ein vareta på den måten som ein gjer med ein stiftelse i dag.

Så har eg lyst til å stilla saksordføraren eit anna spørsmål, og det går på openheit i eit demokratisk samfunn, kven i samfunnet som eig kva verdipapir. Eg må seia at eg skjønar ikkje at ikkje regjeringsfraksjonen kunne vera

med på forslaget om å be Regjeringa sjå på reglar i forhold til dette med openheit for offentleg innsyn i verdipapirregistera. Eg trur ikkje vegen fram er å halda det lukka, eg trur vegen vidare er openheit, og då må vi finna reglar for det. Og det skuffar meg at ikkje regjeringsfraksjonen er med på det.

Heidi Larssen (H): Ranveig Frøiland sa at de ikke hadde fått noen argumenter fra finansministeren for å omdanne Verdipapirsentralen til et aksjeselskap og åpne for at aksjeselskapsmodellen blir det normale i denne sammenhengen. Da tror jeg ikke de har lest godt nok, og heller ikke lest godt nok de papirene som foreligger fra departementet. Vi vet jo at verdipapirmarkedet står overfor viktige utfordringer, ikke minst som følge av kapitalflyten og teknologiske utfordringer, og det er helt klart at aksjeselskapsmodellen er mye mer effektiv i å legge til rette for løsninger som kan ta inn i seg disse utfordringene man står overfor. Det var akkurat det samme man sa i forbindelse med børsloven. Flertallet, som Arbeiderpartiet var med i, så vidt jeg kan lese av innstillingen, mente også at Verdipapirsentralen burde omgjøres til et aksjeselskap den gangen.

Når det så gjelder åpenhet, mener vi nok at vi bør ha samme regler for innsyn i verdipapirregistrene som de som gjelder i utlandet, og at vi ikke har andre regler i Norge enn man har andre steder. Det er for at vi skal ha de samme konkurransebetingelsene her som andre har. Men, som sagt, vi har også bedt departementet vurdere nærmere noen spørsmål knyttet til innsyn, bl.a. i obligasjoner, hvor det kan være grunner til å ha en noe større åpenhet enn det vi har i dag.

Siv Jensen (FrP): Da Stortinget før valget behandlet børsloven, en tilsvarende sak som denne, hvor man skulle omdanne Oslo Børs til aksjeselskap, var dommen fra lovavdelingen en helt annen enn den er nå knyttet til hvordan man skulle håndtere salgsvederlaget, og i hvilken grad staten kunne konfiskere vederlaget. Da var Høyre enig med Fremskrittspartiet i at det var urimelig at staten krevde inn disse midlene enten de hadde adgang til det eller ikke. I denne saken har lovavdelingen kommet til en annen konklusjon, nemlig at man ikke kan trekke inn hele vederlaget, og så argumenteres det meget grundig med hvordan man kan utmåle det man kaller «erstatning», altså hvor mye penger man kan fordele til et fond, og hvor mye penger staten da eventuelt kan ende opp med.

Jeg syns at det minner betydelig om prinsippløshet fra Høyres side når de i løpet av et drøyt år kan ha endret oppfatning så dramatisk i et spørsmål som jeg anser for å være prinsipielt.

Gjennom hele lovavdelingens betenkning driver man altså og leter etter argumenter for hvordan man kan hente penger inn i statskassen. Da blir mitt spørsmål til Heidi Larssen om det er slik at også hun mener at dette er midler som statskassen har behov for, eller om det kanskje kunne hende at disse midlene gjennom å bli brukt til å styrke finansmarkedsfondet i større grad ville bidra til en

raskere utvikling av det man ønsker å oppnå gjennom etableringen av dette fondet, og den kompetansespredningen som faktisk ligger i intensjonene bak fondet.

Jeg syns dette vitner om prinsippløshet, og jeg kunne godt tenke meg å høre Heidi Larssens forklaring på hvordan Høyre i løpet av ett år har endret syn så totalt.

Heidi Larssen (H): Det er riktig, som representanten Siv Jensen sa, at Høyre sammen med Fremskrittspartiet i forbindelse med børsloven gikk inn for at hele provenyet fra salg av børsen skulle gå inn i et finansmarkedsfond. Det ble det ikke flertall for. Flertallet ønsket at 90 mill. kr skulle kunne brukes i dette finansmarkedsfondet. Vi tar til orientering at det faktisk var et flertall som ville noe annet enn vi ville da.

Derfor synes vi det er helt greit det Justisdepartementet nå sier, at den bokførte verdien av selskapet, altså rundt 100 mill. kr, går inn i dette fondet sammen med de 90 mill. kr fra børsfondet. Resten av salgssummen går da inn i statskassen. Hvis vi ser på merknadene, finner vi at det er det som det er flertall for i denne saken, og det synes vi er et helt rimelig kompromiss også nå.

Øystein Djupedal (SV): Hvis det er mulig å si at det har kommet noe positivt ut av 11. september, er det bl.a. det at det i stigende grad verden over nå er et ønske om større grad av innsyn i hemmelige konti og i forvaltning av penger. Dette har gjort at veldig mange land nå revurderer sin lovgivning knyttet til både muligheten til forvalterregistrering og også muligheten til å ha hemmelige konti i skatteparadis osv. Skatteparadis ligger langt utenfor denne saken, så det skal jeg ikke komme inn på.

Men det som forbauser meg veldig, er at her velger Regjeringen og stortingsflertallet å gå i helt motsatt retning av det man burde ha gjort. Man tillater her forvalterregistrering, som i praksis betyr at en investor kan være skjult for offentligheten, men også for det selskapet man velger å investere penger i – så langt med unntak av aksjer, men ellers skal alle mulige andre tenkelige verdipapirer kunne være hemmelige.

Den internasjonale trenden er faktisk motsatt, og som det – forbilledlig – står i et brev fra finansminister Per-Kristian Foss til Arbeiderpartiets stortingsgruppe 6. mai – og nå er vi på det som heter «Financial Action Task Force», som er en arbeidsgruppe for å komme økonomisk kriminalitet til livs:

«Ett av temaene under den pågående revisjonen av anbefalingene er økt gjennomsiktighet i verdipapirregistreringen og identifiseringen av reelle eiere av verdipapirer.»

Grunnen til dette er åpenbar: Det er fordi at det å være skjult eier i seg selv kan bety at enten er det økonomisk kriminalitet bak, eller så er det selvfølgelig usikkerhet rundt dette.

Det som da er min utfordring til sakens ordfører, er: Den eneste begrunnelsen som står for hvorfor dette skal være sånn, så langt jeg klarer å oppfatte det, er at man mener at det sentrale argumentet for forvalterregistrering er at dette er vanlig internasjonalt. Det betyr at man har

ingen nasjonale, substansielle politiske argumenter for hvorfor dette hemmeligholdes og skal videreføres. Samtidig som Per-Kristian Foss og den norske regjering altså sitter og diskuterer åpenhet rundt forvalterregistrering internasjonalt, går man her mange, mange skritt tilbake, skritt som man advarer mot fra Økokrim og fra Kredittilsynet – fra alle kompetente norske miljøer advarer man mot dette.

Heidi Larssen (H): Representanten Djupedal sier at man går mange skritt tilbake. Det er jo ikke riktig. Jeg må få lov til å presisere at det foreslås strengere regler enn dagens regelverk for hvem som kan opptre som forvalter, forvalters opplysningsplikt og hvilke sanksjoner som skal benyttes overfor dem. Jeg vil også understreke, som jeg også gjorde i mitt innlegg, at forvaltere har den samme opplysningsplikten overfor myndighetene som registeret har. Så en kan si at noe verre er det ikke, det er kanskje litt mer tungvint.

Det jeg synes er litt spesielt med Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, er at man tillater forvalterregistreringer av utenlandske investorer, men ikke av norske. Man forskjellsbehandler dem, og det synes jeg kanskje er litt spesielt. For det kan, som jeg sa, også være gode, praktiske grunner til at man overlater – også for norske investorer – forhold knyttet til investeringer til en forvalter fordi man ofte investerer i flere og flere land, og at det kan være greit og praktisk, faktisk, å ha noen til å ordne opp for seg.

Vi i samarbeidspartiene har også sagt at vi ber departementet vurdere om denne likestillingen av norske og utenlandske investorer bør føre til et forbud mot all forvalterregistrering hvis det også er trenden det går i internasjonalt. Så hvis det internasjonale markedet går mot et forbud mot forvalterregistrering, synes jeg det er rimelig at vi følger opp det her. Men jeg synes kanskje det mest merkelige i denne saken er at man gjør forskjell på norske og utenlandske investorer i Norge.

Presidenten: Replikskordskiftet er over.

Ranveig Frøiland (A): Først vil eg få gjera merksam på at det på side 47 i innstillinga er nokre ord for mykje i komitemerknaden frå Arbeidarpartiet og SV, der det står at «Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti tar til etterretning at Justisdepartementet har vurdert loven slik at ikke hele vederlaget for salg av VPS kan overføres statskassen. Disse medlemmer understreker at Sosialistisk Venstreparti ville foretrukket ...»

Orda «understreker at Sosialistisk Venstreparti» kan strykast, og ordlyden vert då: «Disse medlemmer ville foretrukket ...» – Vi har ikkje rydda godt nok i komiteen, dessverre, men vi gjer det no.

Når det gjeld monopol og omorganisering til AS, går Arbeidarpartiet òg inn for å avvikla monolet og erstatta dette med konsesjonskrav. Vi ønskjer likevel ikkje å omdanna Verdipapirsentralen til eit allmennaksjeselskap.

Fleire av høyringsinstansane er òg i tvil om den norske verdipapirmarknaden er stor nok til at det er rom for

fleire verdipapirregister. Det er derfor sannsynleg at sjølv om monolet vert oppheva, vil det framleis berre vera eitt verdipapirregister i Noreg. I Arbeidarpartiet meiner vi derfor at dersom Verdipapirsentralen framleis faktisk vil vera eit monopol – vi går inn for å oppheva det – er det betre for alle praktiske føremål at selskapet er organisert som ein stiftelse, der overskotet blir kanalisert tilbake til brukarane i form av lågare prisar enn om det var eit aksjeselskap. Arbeidarpartiet meiner at å oppheva monolet og opna moglegheit for andre aktørar i seg sjølv vil verka disiplinerte på Verdipapirsentralen.

Som eg sa i ein replikk til saksordføraren, har vi stilt spørsmål til finansministeren om korleis Verdipapirsentralen i dag fungerer, og eg siterer frå brevet igjen:

«Departementet har ikke informasjon som tyder på at VPS er «lite effektivt, ikke ivaretar sikkerheten eller på andre måter ikke er velfungerende» i forhold til sin nåværende virksomhet og organisasjon.»

Det er klart at ein står overfor viktige utfordringar, som saksordføraren peika på, men det er ingen ting i dag som tilseier at dei ikkje kan klara dei utfordringane ved å vera ein stiftelse. For meg fortonar det seg som at ei omorganisering til AS meir er eit ideologisk spørsmål enn at det er bruk for det i høve til praktiske behov som verdipapirregisteret har.

Når det gjeld forvaltarregistrering, foreslår Regjeringa å tillata at utanlandske investorar framleis skal kunna registrera aksjar, obligasjonar og andre finansielle instrument via ein forvaltar. Regjeringa foreslår vidare å opna for at norske investorar kan registrera obligasjonar, derivat og andelar i verdipapirfond gjennom ein forvaltar. Vidare vil altså Regjeringa at forbodet mot forvaltarregistrering av aksjar skal først vidare, men dette må utgreiast nærare.

Arbeidarpartiet meiner, i motsetning til Regjeringa, at det er tungtvegande grunnar til å gå mot ei utviding av moglegheita for å registrera finansielle instrument via ein forvaltar. Derfor har vi gått mot Regjeringas forslag. Vi vil heller ikkje opna for at norske investorar skal kunna registrera aksjar via forvaltar. Derfor er det unødvendig for vår del at dette vert utgreidd nærare.

Det er viktig å veta kven som er den reelle eigaren for å ha tilsyn med verdipapirmarknaden. Auka bruk av forvaltarar i registreringa av finansielle instrument vil gjera det vanskelegare å få oversikta over eigarforholda i verdipapirmarknaden. Dette vil igjen gjera det vanskelegare å ha tilsyn med forbodet mot innsidehandel, meldepliktsreglane, forbodet mot marknadsmanipulasjonar, etterlevinga av reglane om flagging og tilbod i verdipapirhandelen, kontroll med institusjonar under tilsyn som bankar, forsikringsselskap og verdipapirforetak, eigaravgrensingsreglar og kvitvasking. Vi meiner faktisk vidare at skattestyresmaktens moglegheit til å ha kontroll òg vert svekt, og at moglegheitene for skatteunndraging kan auka.

Det tek tid å innhenta informasjon hos forvaltar, og mange forvaltarar har problem med å halda oversikt over dei reelle eigarane. Eg har lyst til å visa til Økokrims høyringsutsegn, der dei seier:

«Gjeldende forskrifter med direkte registrering av eierskapet er med på å gi en hurtig, effektiv og tilnærmet diskret behandling av slike saker. ØKOKRIM stiller seg tvilende til at dette vil kunne opprettholdes ved overgang til forvalterregistrering, selv om forvalterne etter utvalgets syn skal pålegges plikt til å opplyse om de reelle eiernes identitet.»

Dette påpeikar altså Økokrim, og eg trur at det hadde vore bra dersom heile komiteen hadde sagt at dette er ei så stor innvending at vi bør prøva å vera forsiktige. Det gjer ikkje regjeringsfraksjonen, og dei får sjølv sagt støtte frå Framstegspartiet. Det finst ingen dokumentasjon på at registrering på namn i rettighetsregister er byrdefullt eller kostbart.

Så seier Regjeringa vidare: «Det sentrale argumentet for forvalterregistrering er at dette er vanlig internasjonalt.» – Og då må vi gjera det som ein gjer internasjonalt. Så spør vi igjen Regjeringa om desse forholda. Då får vi brev frå Regjeringa, der ein seier at FATF, der Noreg er medlem, no reviderer sine anbefalingar, og eit av temaa er at verdipapirmarknaden bør verta meir gjennomskiktig. Eg vil sitera frå brevet frå finansministeren:

«Ett av temaene under den pågående revisjonen av anbefalingene er økt gjennomskiktighet i verdipapirregistreringen og identifiseringen av reelle eiere av verdipapirer. FATF har funnet at mangel på gjennomskiktighet vedrørende eierskap og kontroll av ulike juridiske personer er et problem for etterforskningen av mistanker om hvitvasking. FATF mener at slikt misbruk kan forhindres ved å øke nivået av «transparens» (gjennomskiktighet).»

Arbeidarpartiet er heilt samd med Regjeringa i at Noreg bør støtta ei utviding av desse anbefalingane frå FATF, som vil bidra til å auka klårleiken og gjennomskiktigheita i verdipapirmarknaden. Men det er inkonsekvent av Regjeringa å støtta internasjonale reglar for å gjera eigarforholda i verdipapirmarknaden meir oversiktlege og klare og samtidig føreslå nye reglar i Noreg som tilslører dette med eigarforholda.

På bakgrunn av hendingane internasjonalt dei siste åra er det veldig vanskeleg å forstå at Regjeringa ønskjer å føreslå reglar som alle høyringsinstansar som driv med kriminalitetsnedkjemping, har gått imot. Her synest eg at ein skulle ha vore føre var. Det er ikkje noko grunnlag for å gjera dette no. Derfor har Arbeidarpartiet, SV og Senterpartiet sagt at dette er vi imot.

Til slutt: I eit demokratisk samfunn er det veldig viktig med openheit om eigarforholda i samfunnet, å kunna sjå kven som eig kva for verdipapir. Det er det veldig viktig at ein no får innsyn i. Derfor bør det opnast for offentleg innsyn i verdipapirregistra. Då er det sjølv sagt behov for nokre køyrereglar for korleis dette skal fungera. Eg hadde eit håp om at heile komiteen, heile Stortinget, kunne be Regjeringa koma tilbake med forslag til reglar, slik at offentlegheita skulle få eit innsyn i verdipapirregistra. Eg må seia at eg er veldig overraska over at ein berre antydar at dette kan vera nødvendig. Her kunne ein sagt: Ja, dette er nødvendig – dette vil vi vera med på.

I eit demokratisk samfunn er det viktig med openheit, og det er viktig at ein kan begynna å sjå kven som eig kva.

Eg tek opp forslaget frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet, som står på side 55 i innstillinga.

Presidenten: Ranveig Frøiland har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Siv Jensen (FrP): I forrige replikkordskifte var representanten Frøiland veldig opptatt av å skape inntrykk av at Arbeidarpartiet var opptatt av brukerfinansieringen, at den skulle holdes lavest mulig, og det var begrunnelsen for at Arbeidarpartiet ikke ville gå over til et allmennaksjeselskap, men ville beholde stiftelsesformen. Men for å trekke denne oppfatningen om brukerne litt lenger: Hvordan har det seg da at Arbeidarpartiet synes det er helt rimelig at salgsprovenyet knyttet til omdanningen, og derved salget, skal tilfalle statskassen, når man vet at dette salgsprovenyet er bygd opp basert på en virksomhet som i sin helhet har vært brukerfinansiert? Synes Ranveig Frøiland at det er rimelig at midler som er brukerfinansiert, bare helt uten grunn skal trekkes inn i statskassen, og hvordan harmonerer det med det hun selv sa for ikke veldig lenge siden om Arbeidarpartiets tilsynelatende opptatthet av forbrukerne?

Ranveig Frøiland (A): Eg gjentek, så godt eg kan, at i forhold til omorganiseringa til eit AS ser vi ikkje nokon tungtvegande argument for at ikkje Verdipapirsentralen kan vera ein stiftelse, slik som i dag, med omsyn til å gjera det som er nødvendig for dei å gjera. Vi har ikkje noko ideologisk forhold til eit AS. Ein kan gjera det innafør stiftelsesforma, slik det er i dag, og når finansministeren faktisk òg seier at dette fungerer veldig fint, har vi ingen grunn til å omdanna, og då kan overskotet altså kanalisereast tilbake til brukarane.

Når det gjeld det andre forholdet som representanten Jensen tek opp, seier vi at vi synest at det hadde vore rimeleg at dette gjekk inn i statskassa, men vi har ikkje noko forslag om det. Vi aksepterer det som fleirtalet gjer der, og kjem til å gå inn for det i lag med fleirtalet, for dei vurderingane som Justisdepartementet har gjort, sluttar vi oss til.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Siv Jensen (FrP) (komiteens leder): På svært mange områder i denne innstillingen er Fremskrittspartiet enig med regjeringsfraksjonen. Jeg synes saksordføreren redegjorde forbilledlig for de ulike standpunktene, så jeg vil i det følgende konsentrere meg om de områder hvor Fremskrittspartiet har avvikende synspunkter og forslag.

Når det gjelder spørsmålet om eierbegrensninger, vil Fremskrittspartiet gjennom denne innstillingen nå slutte seg til departementets forslag til verdipapirregisterloven § 5-2 første ledd, men vi mener likevel at det er nødvendig å komme tilbake til dette i forbindelse med behand-

lingen av eierbegrensningsregler for finansinstitusjoner. Dette har vært et sentralt spørsmål lenge, og det er varslet en sak om dette i løpet av relativt kort tid. Vi kan ikke se tungtveiende grunner for at man skal operere med ulike eierbegrensningsregler for ulike deler av en næring som man i all hovedsak kan kalle finansnæring. Vi mener derfor det er god grunn til å se nærmere på dette når den saken kommer til behandling i Stortinget.

Når det gjelder forvalterregistrering, er Fremskrittspartiet i all hovedsak enig med regjeringspartiene, men vi er skeptisk til at det i det hele tatt vil bli overveid å innføre et forbud mot all forvalterregistrering, som kommer frem av flertallets merknader i innstillingen. Det er ikke uten videre slik at det vil være veldig klokt, og Fremskrittspartiet vil faktisk advare mot at departementet bruker altfor mye tid på dette i tiden som kommer.

Så til kap. 9.4, som går på registreringsvirksomheten. Fremskrittspartiet er glad for at komiteen har sluttet seg til et innspill fra oss om at kopi av beholdningsoversikten til ligningsmyndighetene fra registrene fortsatt skal sendes ut som årsoppgave til investorene, og at denne fortsatt skal være gebyrfri. Men vi står alene om et forslag om å endre § 6-7 annet ledd første punktum. Fremskrittspartiet viser til at Verdipapirsentrallovutvalget la til grunn at rettighetshaverne har behov for en årlig beholdningsoversikt for å få oversikt over formuen. Departementet foreslår en regel om at årlig beholdningsoversikt skal sendes ut, uavhengig av rettighetshavernes ønske, og med rett for verdipapirregisteret til å kreve vederlag. Vi vil vise til at ligningsloven bestemmer at skattyter skal ha kopi av de opplysninger som verdipapirregisteret sender ligningsmyndighetene. Vi antar at dette er tilstrekkelig for det store flertall av investorer og mener at det bør være frivillig om man skal motta årlig beholdningsoversikt utover det som følger av ligningsloven. Dette gjelder enda mer når det faktisk er snakk om å måtte betale for en oppgave som man ikke har bedt om å få.

Så til et svært sentralt spørsmål, nemlig omdannelsen av Verdipapirsentralen til allmennaksjeselskap og anvendelse av salgsprovenyet. For det første kan ikke Fremskrittspartiet se at det er nødvendig med en toårsfrist for selve omdanningen. Vi mener det må åpnes for andre aktører så snart som mulig, og at Verdipapirsentralen tilsvarende bør omdannes slik at konkurransen blir på like vilkår, og har tillatt oss å fremme forslag om dette.

Vi er selvsagt av den oppfatning at tidspunktet for salg av aksjene må gjøres etter vurderinger av når høyest pris kan oppnås, ikke minst fordi vi også mener at hele salgsprovenyet skal tilføres finansmarkedsfondet. Da Odelstinget behandlet børsloven, mente Fremskrittspartiet også da at salgsprovenyet ikke skulle konfiskeres av statskassen. I denne saken har lovavdelingen kommet til en annen konklusjon enn de gjorde i forbindelse med omdanning av børsen. Da er og blir det urimelig at staten skal tildeles deler av salgsprovenyet fra en virksomhet som i sin helhet har vært bygd opp og finansiert av brukerne. Det er heller ikke noe relevant argument at det kan synes problematisk sett med departementets øyne å finne frem til rettferdige modeller for å fordele salgsprovenyet

tilbake til brukeren, og at man derfor finner det mer hensiktsmessig å gi midlene tilbake til staten. Det høres for meg ut som om man rett og slett ikke finner det bryet verdt å vurdere hvilke muligheter man har, og heller kryper til korset og erkjenner at staten like gjerne kan rappe disse pengene.

Fremskrittspartiet mener likevel at den løsningen som Regjeringen har kommet frem til, er bedre enn ingen løsning i det hele tatt, hvilket betyr at vi godt kan stemme subsidiært for § 12-2 tredje ledd annet og tredje punktum. Det er jo selvsagt ikke slik at vi er imot at det overføres midler til et finansmarkedsfond, vi skulle gjerne sett at overføringen var betydelig større enn det flertallet legger opp til.

Vi registrerer videre at departementet ikke finner grunn til å foreslå unntak for flaggeplikten for forsikringsselskap. Vi kan ikke se at dette er tilstrekkelig begrunnet og mener faktisk det er gode grunner for å regulere særlig livsforsikringsselskapers flaggeplikt i tillegg til verdipapirforetaks. Fremskrittspartiet foreslår derfor å inkludere en forskriftshjemmel for dette i den nye verdipapirhandeloven § 3-2 åttende ledd.

Jeg tar med dette opp Fremskrittspartiets forslag i innstillingen.

Presidenten: Siv Jensen har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Øystein Djupedal (SV): La meg først ta opp de forslag som SV er medforlagsstiller til sammen med Senterpartiet og Kystpartiet. Jeg vil også gjøre oppmerksom på en liten feil i innstillingen, som jeg antar også gjelder for Arbeiderpartiet og Senterpartiet. Ved en inkurie tror jeg det står at vi skal stemme imot §§ 8-1, 8-2 og 8-3. Det er ikke riktig. Vi har riktignok et annet forslag knyttet til de samme paragrafene, men disse tre paragrafene har vi for så vidt ingenting imot.

Så til sakens innhold. I denne perioden har det vel så langt neppe vært eksempler på en klarere ideologisk privatisering enn det vi nå er vitne til. For det fins altså ingen gode argumenter for hvorfor denne privatiseringen skal foretas. Regjeringens eneste argument er at dette er vanlig internasjonalt, men det er i begrenset grad mulig å si at det er riktig, fordi tendensen internasjonalt er at man ønsker større innsyn og åpenhet knyttet til denne typen register. Og hva er et verdipapirregister? Er det et investeringsobjekt, eller er det noe annet? Et verdipapirregister er i utgangspunktet en nøytral registrering av eiere av ulike former for verdipapir. Det betyr at denne registreringen selvfølgelig må oppfattes av alle aktører, av samfunn, myndigheter, som en nøytral aktør som ikke på noen måte kan beskyldes for, ikke engang antydningvis, å ha andre motiver enn det som måtte ligge i registreringens egenart.

Hvis man tenker seg en parallell til dette, ville det bety det samme som at man privatiserte Biltilsynet og sa at kjøretøykontroll skal eies av Volvo, Saab, Mercedes og hva det ellers måtte være av bilmerker, og man ville komme i en uheldig dobbeltrolle ved at man har eierskap

samtidig som man skal ha den offentlige myndighetskontrollen.

Dette er for så vidt ikke noe standpunkt som SV eller Arbeiderpartiet har kommet på helt av seg selv. Dette har vært den måten man har nærmet seg dette problemet på fra offentlige myndigheter i all tid. Derfor har ikke et underbruk av SV, men Justisdepartementet sagt følgende i høringsuttalelse:

«Hovedformålet med et verdipapirregister er å dokumentere forskjellige aktørers rettigheter til formuesgoder. Denne hovedfunksjonen har også tilsvarende registre som grunnbøkene for fast eiendom og de forskjellige rettighetsregistrene for ulike typer løsøre (skip, luftfartøyer mv.). Alle disse registrene drives i dag av staten. Hensikten med slike rettighetsregistre er at de på nøytral måte skal ivareta kryssende interesser mellom forskjellige aktørgrupper, blant annet avhendere og erververe av de aktuelle formuesgoder, panthavere, avhenderens og erververens kreditorer, offentlig skatte- og tilsynsmyndigheter osv. Der som et verdipapirregister skal tilby registertjenester på kommersiell basis har man etter Justisdepartementets syn i utgangspunktet ikke like god sikkerhet for at alle aktørers interesser blir ivaretatt på en upartisk måte som der dette utføres av en selvstendig offentlig instans.»

Dette er det som Justisdepartementet uttaler, og den prinsipielle tilnærming til hva et verdipapirregister er. Det betyr at det man her legger opp til, er en ren ideologisk privatisering av et register som skal være nøytralt og upartisk, som nå dessverre kan komme i en situasjon der det kan stilles spørsmål ved deres upartiskhet og nøytralitet.

Så skulle man kanskje tro at verdipapirregistreringen vi i dag har, ikke har vært dyktig nok på et eller annet felt, at dette verdipapirregisteret ved praktisk anvendelse i virkeligheten hadde vist seg ikke å være godt nok, men så er heller ikke tilfellet. Finansministeren har skrevet følgende i brev til komiteen:

«Departementet har ikke informasjon som tyder på at VPS er «lite effektivt, ikke ivaretar sikkerheten eller på andre måter ikke er velfungerende» i forhold til sin nåværende virksomhet og organisasjon.»

Da har man torpedert alle tenkbare argument for hvorfor man skal privatisere verdipapirregistreringen. Da står man igjen med følgende forhold, som i grunnen er det eneste forhold, og det oppfattet jeg også gikk veldig klart fram av saksordførerens innlegg, nemlig at det visstnok er en internasjonal trend, og at dette ønsker Høyre fordi dette er en del av Høyres privatiseringsideologi.

Jeg synes at argumentene for dette er ualminnelig svake. De er ualminnelig svake, og sjelden har vi sett svake argument for hvorfor man ønsker å privatisere et offentlig register, som skal være nøytralt og upartisk i alt sitt vesen, og som alle aktører, helt uavhengig av hvilken posisjon man måtte ha i verdipapirmarkedet, har den samme tillit til. Man burde snarere, sett fra SVs ståsted, ha gått motsatt vei, fra stiftelse og over til at dette ble et rent offentlig anliggende, slik som alle andre tenkbare,

sammenliknbare register i vårt samfunn er, nemlig at det er offentlig myndighetskontroll over dette, og på den måten sørger man for at alle har den samme nøytralitet til alle ulike aktører.

Så litt om det materielle innholdet i dette. Det som da også er forbausende i dette, er at man går flere skritt i feil retning i forhold til det som man burde ha gjort. Det betyr at det burde ha vært slik, helt uavhengig av om man velger å privatisere eller ikke, at man i hvert fall sørget for at det fantes åpenhet, innsynsmulighet, større grad av det som internasjonalt kalles for «transparency». «Transparency» er det ordet som vi fra norsk side og også internasjonalt bruker stadig mer knyttet til innsynsmulighet, innsynsrett, muligheten til å se hvem som faktisk eier, hvem som faktisk prøver å skjule f.eks. økonomisk kriminalitet. I alt norsk bistandsarbeid er «transparency» noe av det viktigste, altså innsyn i de ulike lands disposisjon av de pengene Norge gir. I alt arbeid for å bekjempe økonomisk kriminalitet internasjonalt er åpenhet, «transparency» en av de viktigste posisjonene, ikke bare i Norge, men i hele den vestlige verden, nettopp fordi man ønsker å ha innsyn i eventuelle konti eller annen transaksjonsvirksomhet som kan finansiere terror. Man skulle tro at etter det som skjedde 11. september, hadde større deler av Stortinget tatt innover seg alvoret i dette. Isteden velger man her å gå helt motsatt vei, nemlig at man skal ha muligheten til forvalterregistrering, slik at man fremdeles har muligheten til å holde skjult de som er de reelle eiere i et selskap. Dette gjelder for ansatte, det gjelder for pressen, men ikke minst gjelder dette for myndigheter. Både Kredittilsynet og Økokrim som er de to offentlige instanser som vi har oppnevnt for å ivareta samfunnets behov for å bekjempe økonomisk kriminalitet, advarer meget sterkt mot det vi her ser.

La meg bare kort få lov til å sitere hva Økokrim sier, og dette er gjengitt i proposisjonen som er lagt fram for Stortinget:

«Gjeldende forskrifter med direkte registrering av eierskapet er med å gi en hurtig, effektiv og tilnærmet diskret behandling av slike saker. ØKOKRIM stiller seg tvilende til at dette vil kunne opprettholdes ved overgang til forvalterregistrering, selv om forvalterne etter utvalgets syn skal pålegges plikt til å opplyse om de reelle eiernes identitet.»

Det systemet vi har, har vært et effektivt, operativt system for Økokrim og også for Kredittilsynet. De ønsker større åpenhet. I denne innstillingen går flertallet, med Regjeringens og Fremskrittspartiets støtte, motsatt vei. Man skal ha mer hemmelighet og gjøre det vanskeligere for offentlige myndigheter å få innsyn. Etter mitt syn er dette et skritt i fundamentalt feil retning.

Det som burde ha ligget i dette, var selvfølgelig en større grad av mulighet for å bekjempe økonomisk kriminalitet, få innsyn i hvem som er de reelle eiere. Bare i løpet av de siste årene når det gjelder norsk næringsliv og spekulasjoner i pressen om hvem som eier de ulike former for verdipapir som har innflytelse på eierskap i bedrifter, vil man se at innsynsretten hadde vært en god ting. Innsynsretten hadde vært en god ting, og det er det

som er SVs utgangspunkt, og det er også derfor vi sterkt advarer mot det Stortinget her gjør.

Det er kanskje ikke noen grunn til å dramatisere dette. Samtidig advarer vi sterkt mot dette. For å si det veldig uhøytidelig: Vi skjønner ikke bæret av hvorfor man gjør dette. Alle saklige, faglige argument går helt imot. Det eneste Regjeringen har kommet opp med av argumenter, er at dette er vanlig internasjonalt, som i enhver annen debatt ville vært et svært tynt argument. Alle kompetente høringsorgan som uttaler seg om dette spørsmålet, advarer mot dette. Likevel velger man å gjøre det. Da er argumentet at dette skal være et aksjeselskap, slik at det skal være mulig for andre aktører å komme inn og etablere konkurrerende verdipapirregistre, dette ut fra en blind tro på at konkurranse er svaret på alt. Sannsynligheten for at dette skjer, er jo forsvinnende liten. Det har ikke skjedd i noe annet sammenlignbart land, og vil heller ikke skje i Norge, rett og slett fordi det norske verdipapirmarkedet er for lite. Det betyr at her har man igjen lagt en slags snever ideologisk begrunnelse til grunn, og så skal det være mulig for hvem som helst å kunne etablere et alternativt register, og så skal man skape konkurranse om dette i den tro at kostnadene dermed skal gå ned for disse som registrerer verdipapirer. Noe mer naivt enn dette er det vel vanskelig å tenke seg. Jeg må si (presidenten klubber) at når man skal oppsummere denne saken om noen år, håper jeg ikke at det har skjedd dramatiske ting. Jeg håper at (presidenten klubber igjen) stortingsflertallet vil se at den retning SV har pekt på, hadde vært den riktige å gå i dag.

Presidenten: Presidenten ber om at representanten holder seg til den tilmålte taletid.

Øystein Djupedal (SV) (fra salen): Unnskyld, president.

Presidenten: Øystein Djupedal har tatt opp de forslag han refererte til.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF): Den saka me handsamar i dag, handlar i hovudsak om to viktige forhold: for det første om ein skal oppheva det monolet som Verdipapirsentralen har i dag, og erstatta det med eit konsesjonskrav, og for det andre om Verdipapirsentralen skal omorganiseras til eit aksjeselskap.

Men eg vil presisera at sjølv om dette handlar om to forhold, er det etter mitt skjønn også to sider av same sak, for dette heng nøye saman. For å forstå det me gjer no, er det viktig å sjå litt på det som skjer og har skjedd rundt oss når det gjeld teknologi og økonomisk samkvem spesielt i den vestlege verda i dei siste åra.

Dei siste 10–20 åra har det vore ei stadig oppmjuking av regelverket når det gjeld kapitalflyt, både i Noreg og mellom Noreg og utlandet, ikkje minst etter at EØS-avtalen kom. I den same perioden har òg teknologien gjort store framsteg. For berre 10 år sidan var f.eks. Internett heilt ukjent. Desse endringane gjer også at me treng verdipapirinstitusjonar som kan ta vare på verdipapirhande-

len gjennom både tenlege og trygge ordningar i ein ny marknadssituasjon. Det er det som er det fremste formålet med omlegginga. Me kan ikkje lenger mura Noreg inne gjennom ei monopolordning. Me pliktar å gje aktørane i marknaden dei reiskapane dei treng for å gjera effektive og trygge handlar, også utover landets grenser.

Når me opphevar monolet, må me gje Verdipapirsentralen ei formålstenleg organisasjonsform som gjer at dei kan operera i denne marknaden på ein mest mogleg effektiv og funksjonell måte. Å avvikla monolet og å gjera Verdipapirsentralen om til eit aksjeselskap er altså, som eg sa, to sider av same sak. Å gjera Verdipapirsentralen om til eit aksjeselskap gjev Verdipapirsentralen dei beste mogheitene for å kunna konkurrera. Det gjev òg eit betre grunnlag for å samarbeida med f.eks. andre nordiske verdipapirregistre. Elles er det, som òg departementet viser til, slik at om marknaden er open, vil sjølve trusselen om nye konkurrentar gjera at selskapet vil halda prisane sine på eit moderat nivå.

Når det så gjeld spørsmåla om registreringsplikt, om forvaltarregistrering, om teieplikt og innsynsrett i verdipapirregistret, må eg seia at eg har ei viss forståing for ein del motforestillingar som er reiste. Eg ser at det i enkelte av desse spørsmåla kan vera interessekonfliktar mellom samfunnsinteresser og marknadsinteresser. Eg meiner likevel at Regjeringa her har funne ein god balanse mellom desse omsyna. Elles er dette eit område der det er stadig utvikling, og eg er trygg på at Regjeringa vil følgja godt med og koma tilbake med eventuelle justeringar om det skulle visa seg å vera nødvendig. Eg trur også at etter den siste tids hendingar vil det her verta gjort ein del internasjonalt, m.a. gjennom FATF, som alt er nemnt, som gjer kva dei kan for at ein kan finna gode løysingar.

Alt i alt – Kristeleg Folkeparti stiller seg bak den tilrådinga som ligg føre i denne saka.

Morten Lund (Sp): Senterpartiet gikk imot at Børsen ble et børsnotert selskap. Vi ønsket et nøytralt redskap der alle aktører stiller likt. Det er tross alt en institusjon som skal kontrollere at kjørerregler følges. Nå sitter DnB med 10 pst. av aksjene i Oslo Børs, og Hydro sitter med 8 pst. av aksjene.

Børsgebyrene ble økt betydelig i år. Det var det plass til i forhold til gebyrer ved nabobørsene våre. En liten Oslo Børs har vært drevet effektivt. Nå blir aksjeomsetningen dyrere for at eierne skal tjene mer. De små aktørene er de som taper på det. Senterpartiet er sterkt uenig i omleggingen til AS og børsnotering av Verdipapirsentralen. Dagens verdipapirsentral fungerer godt. Motforestillingene mot omdanningen er mange fra vektige instanser som har deltatt i høringer og utredninger. Den børsnoterte Verdipapirsentralen kan bli et nytt og mer lukket monopol. Jeg tror at en vei tilbake eller en korrigerende avslutning som man nå tar, blir vanskelig.

Mange har vært opptatt av å beholde en norskeid og norskbasert verdipapirsentral. Senterpartiet er redd for at den tjenesteyting som er knyttet til utstedelse og omsetning av norske verdipapirer i Norge, vil bli redusert. Vi kan oppleve at den nye verdipapirsentralen blir oppkjøpt,

og at vi får fusjoner, eller at det blir utenlandske etableringer som overtar tjenester i Norge.

Ved endringer framover vil nasjonale ønsker og behov bli mindre vektlagt, herunder mulighet for offentlig innsyn og tilsyn.

I denne saken taper spørsmålet om åpenhet og innsyn. Loven gjør det lettere å hvitvaske penger, er det mange som sier. Stortingsflertallet lar investorer gjemme seg bak en forvalter som ikke trenger å oppgi hvem han opptrer på vegne av. I denne omgang gjelder det obligasjoner og derivater.

Noen ganger er det Økokrim som ikke får svar like lett. I vinter var det de andre eierne i Kværner som strevde, fordi man har hatt slike regler i utlandet ganske lenge.

Norsk Presseforbund mener det er brudd med demokratiske prinsipplene å innføre økt hemmelighold. «Offentlig innsyn er helt avgjørende for at en fri og uavhengig presse skal kunne avdekke kritikkverdige forhold i finansmarkedet», skriver Norsk Presseforbund.

Norge går med denne del av lovendringen i motsatt retning av det som skjer i andre land, etter de signaler som vi har fått.

Senterpartiet er opptatt av at finansmarkedsfondet, som nå blir opprettet, skal bidra med midler også til folkeopplysning og grunnutdanning knyttet til aksjemarkedet generelt og aksjesparing spesielt, og vi er glad for at det er et flertall for det i den innstillingen som vi nå drøfter.

Så vil jeg til slutt bare foreta en liten endring når det gjelder innstillingen på side 47, der Senterpartiet har en merknad sammen med Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, og der det står at vi støtter § 12-2 tredje ledd annet til fjerde punktum. I fjerde punktum står det at «Verdipapirsentralen skal deretter avvikles». Senterpartiet støtter ikke fjerde punktum.

President: Det er da notert.

Statsråd Per-Kristian Foss: Jeg konstaterer med tilfredshet at det er et flertall i komiteen som ifølge innstillingen i det vesentlige slutter opp om Regjeringens forslag.

Det er dissens i spørsmålet om selskapsform for VPS. La meg si det slik at de som hadde trodd de skulle lokke meg ut i en voldsom ideologisk debatt knyttet til begrepet «allmennaksjeselskap», tror jeg nok kommer til å bli skuffet. Jeg ser ikke noe ideologisk i dette i det hele tatt. Jeg ser det som et hensiktsmessighetsspørsmål – dvs. jeg ser det som et ledd i en linje med sikte på å møte fremtidens utfordringer i et marked under sterk forandring. Jeg vil si at jeg bruker nøyaktig samme argumenter som Arbeiderpartiets statsråd brukte for å gjøre tilsvarende med børsen. Og jeg registrerer at alle argumenter som den gang ble brukt av Arbeiderpartiet, nå brukes av regjeringens partiene og av Fremskrittspartiet, mens Arbeiderpartiet har snudd.

Det er vel ikke slik at børsen fungerte utilfredsstillende før omdanning. Faktisk var argumentene den gangen fra Arbeiderpartiet for å velge allmennaksjeselskapsformen at man så bedre muligheter for at børsen ville fungere tilfredsstillende i fremtiden.

I forhold til et par spørsmål som reises, har jeg lyst til å si at jeg merket meg at et flertall i komiteen ber departementet «utrede nærmere spørsmål knyttet til innsyn for obligasjoner både for allmennheten og obligasjonsutsteder». Det skal vi gjøre. På tilsvarende måte vil jeg kommentere det faktum at komiteen har understreket viktigheten av at det legges opp til en rask og effektiv klagebehandling.

Når det gjelder salgsinntekter ved omdanning av VPS, har jeg merket meg at et flertall i komiteen støtter Regjeringens forslag om at den del av vederlaget som svarer til «summen av verdien av VPS' enkelte eiendeler isolert sett, fratrukket sentralens forpliktelser», overføres til et finansmarkedsfond. Dette flertallet er enig i at det opprettes et felles fond for disse pengene og pengene som ble overført i forbindelse med salget av Oslo Børs.

Videre har komiteens flertall understreket at fondets midler «skal anvendes til forskning, utdanning og allmenn informasjon knyttet til finansmarkedsspørsmål». Flertallet har vist til at «det er behov for økt kunnskap om aksjemarkedet generelt og aksjesparing spesielt». Det er jeg enig i. Dette er et meget vidt område. Flertallet har også uttrykt enkelte synspunkter vedrørende sammensetning av fondets styre. Dette tar jeg til etterretning. Jeg vil ta hensyn til dette ved utforming av fondets vedtekter og sammensetning av fondets styre.

Jeg vil bare avslutningsvis si om den debatten som har knyttet seg til om Norge her går i motsatt retning av den internasjonale trend, at det er å snu det fullstendig på hodet. Her går Norge i en retning som internasjonalt sett er helt gjennomgående. Jeg tror det er rett å si – og det er ikke på vegne av denne regjeringens relativt korte innsats, men på vegne av et stortingsflertall som gjennom flere år har vært opptatt av åpenhet og kontroll – at på dette området ligger Norge i forkant internasjonalt. Det er fremhevet også ved en rekke anledninger. Når det gjelder åpenhet, var det vel representanten Djupedal som brukte ordet «transparency», som vi fra norsk side bruker om dette. Og det dekker jo den internasjonale debatten. Det er helt presist. I denne debatten ligger faktisk Norge i forkant og fremheves ofte som et eksempel i forhold til hva andre land planlegger å gjøre. Det er her overhodet ikke tale om skjulte eiere. Kontrollmyndighetene vil ha fullt innsyn. Jeg legger også vekt på at det har en egenverdi at norske investorer kan operere i det norske og, så langt det er mulig, det internasjonale marked på samme betingelse som gjelder internasjonalt.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Øystein Djupedal (SV): Det var interessant at statsråden mente at dette ikke var et «ideologisk» spørsmål, men et «hensiktsmessighetsspørsmål».

Hvis det var riktig, ville det vel bety at mange av de aktørene som er nødt til å forholde seg til verdipapirregisteret, skulle være enige i at det var hensiktsmessig at dette ble organisert på denne måten, rett og slett fordi alle de ulike aktørene – det være seg alt fra Statistisk sentralbyrå, Økokrim og Kredittilsynet til Justisdepartementet,

eller hvem det nå måtte være – mente at dette var en hensiktsmessig måte å organisere dette på. Det påfallende er jo at de gjør ikke det. Det er jo det som er det påfallende. Det er ingen av disse aktørene som mener – og det er de som forholder seg til dette registeret, eller for den saks skyld Presseforbundet – at dette er en hensiktsmessig måte å organisere registeret på. Tvert imot advarer alle, uten unntak, som er opptatt av dette, mot denne måten å organisere registeret på. Man ser at det rett og slett blir mindre åpenhet, at det kan være kryssende hensyn med denne form for eierskap når dette privatiseres, og at man dermed kan reise tvil om dette registeret er nøytralt. Vi får virkelig håpe at dette blir et nøytralt register, for all del. Mitt ønske er ikke at det ikke skal være det. Men bare det at det kan reises som en problemstilling, er i seg selv uheldig for verdipapirregistrering. Hensikten med dette, som Justisdepartementet er veldig klar på i sin høringsuttalelse, som også er nevnt i innstillingen, er rett og slett bare å dokumentere forskjellige aktørers rettigheter til formuesgoder. Det er dette registerets hovedhensikt – og at alle dermed skal ha det samme forhold til dette, den samme nøytralitet. Jeg blir forbauset når man sier at dette er hensiktsmessig. Ja vel, da må man vise til hvilke aktører som mener det, bortsett fra dem som er i dette markedet som aktører, som eier verdipapir, for de kan ha mange skjulte agendaer som gjør at de synes dette er hensiktsmessig. Det å kjøpe seg inn i dette kan rett og slett være en pengeplassering. Jeg må utfordre statsråden på dette: Hvordan kan dette være en hensiktsmessighetsbetraktning når det ikke er noen andre enn Regjeringen som mener det?

Statsråd Per-Kristian Foss: Replikanten starter med å si at dette ikke er et ideologisk spørsmål. Med referanse til mitt innlegg må jeg si at «dette» bare dekker spørsmålet om organisasjonsform. Det finnes flere ideologiske elementer her, bl.a. det syn, som SV alltid gir uttrykk for, at det er viktig at vi internasjonalt isolerer oss mest mulig og går i takt med internasjonale minoriteter. Det er et syn jeg ikke deler. Det er nok et ideologisk spørsmål, i hvert fall tøtsjer det det.

Når det gjelder valg av organisasjonsform, tror jeg ikke det i og for seg er så dumt å legge en viss vekt på hva de som opererer i markedet og som faktisk bruker tjenesten, mener. Jeg registrerer at det mener SV ellers, stort sett. Hva Statistisk sentralbyrå måtte mene, er selvfølgelig interessant, men de er ikke primært en aktør her. At Presseforbundet kunne ønsket seg andre regler, er mulig, men det er ikke primært av tabloide hensyn at det er viktig med kontroll og innsyn på dette området, det er av hensyn til kontrollorganenes innsyn. Det vil med dette opplegget være fullt ut tilfredsstillende.

Når man velger organisasjonsform tror jeg det er viktig å ikke se tilbake på hva som har skjedd. Da ser man ikke hva som kommer av fremtidige teknologiske utfordringer. Dette er et marked under sterk forandring, hvor ny teknologi kommer til å bli introdusert sterkt. Jeg tror det er bra at monopol oppheves, og at aktørene må skjerpe seg. Det er ikke sikkert det blir mange private aktører,

men forvissningen om at det kan bli det, er i seg selv nok til at aktøren, eventuelt aktørene, skjerper seg og gir best mulige tjenester.

Jeg er ikke så veldig overrasket over SVs argumentasjon i denne saken, de følger i grunnen et tradisjonelt mønster, men at Arbeiderpartiet plutselig snur på argumentene i forhold til de argumenter de brukte i børs-saken, er jeg noe mer overrasket over.

Øystein Djupedal (SV): Jeg skal ikke gå inn i en lang polemikk med finansministeren. Jeg vil bare advare ham mot å være platt og vulgær, slik jeg oppfatter hans siste innlegg. Dette er rett og slett en vulgarisering av standpunkt og vulgarisering av en debatt. Dette er et spørsmål som har stor ideologisk interesse, prinsipiell interesse og hensiktsmessighetsinteresser, der det finnes ulike syn som står mot hverandre. De argumentene som Regjeringen og statsråden, i sitt meget knappe innlegg, legger til grunn, er ikke av substansiell karakter. Man sier at det finnes en internasjonal trend som gjør at dette er nødvendig. Men la meg bare sitere statsråden selv, som har skrevet følgende til komiteen:

«Departementet har ikke informasjonen som tyder på at VPS er «lite effektivt, ikke ivaretar sikkerheten eller på andre måter ikke er velfungerende» i forhold til sin nåværende virksomhet og organisasjon.»

Det betyr at det er ingenting i veien for at VPS i dagens organisasjonsform kan inngå i et internasjonalt samarbeid, og det gjør det da virkelig også. Det er ikke organisasjonsformen som sådan som i dag hindrer VPS i å gjøre det man mener er riktig å gjøre for at denne registreringen skal være nøytral og objektiv også internasjonalt. Det er ikke organisasjonsformen som hindrer dette. Det som er poenget, og det er hele utgangspunktet og grunnen til at så mange viktige aktører, også Justisdepartementet, advarer mot dette, er at man på ulike felt når det gjelder innsyn, kryssende interesser eller hva det måtte være, kan komme i tvil om verdipapirregistret har den nøytralitet som et slikt register selvfølgelig skal ha. Jeg vil sterkt advare mot den form for debatt som statsråden legger opp til. Jeg håper at han avstår fra det i fremtiden, og at han ser at de argumentene som SV kommer med i innstillingen, ikke bare er SVs argumenter, men også deles av en rekke av de tunge aktørene. Det betyr etter mitt skjønn at de argumentene statsråden startet med, at SV isolerer seg fra Europa og allierer seg med minoriteter, bidrar til en form for debatt som en ansvarlig statsråd, med all respekt, bør avstå fra.

Presidenten: Presidenten vil bemerke at å omtale statsråden som vulgær ikke er særlig parlamentarisk.

Øystein Djupedal (SV) (fra salen): Det gjaldt debattformen.

Statsråd Per-Kristian Foss: Jeg er i grunnen helt immun mot representanten Djupedals skjellsord. Livet er for kort til å bry seg om slikt.

Når det gjelder råd om debattform, er jeg like immun. Min karakteristikk av SV akter jeg å fortsette med. Jeg har til gode, etter 20–25 års parlamentarisk praksis, å se at SV følger noen vesentlig internasjonal trend. Men det er jo mange år igjen.

På spørsmålet om hva som er sagt om VPS, står jeg ved alt i brevet som er sitert en rekke ganger. Men selv om en institusjon fungerer godt i dag, er det ikke dermed sagt at den vil fungere godt overfor nye, fremtidige utfordringer. Nøyaktig det samme kunne vært sagt om Oslo Børs. Den har fungert godt, og det var ikke den daværende regjeringens eller stortingsflertallets oppfatning at Oslo Børs fungerte utilfredsstillende, og at man derfor måtte velge en allmennaksjeselskapsform, men at det var en bedre form med hensyn til å møte fremtidige utfordringer. Det er en substansiell argumentasjon, uansett hva som sies. Institusjonen selv er enig i dette, og den som har skoen på, har av og til en del poenger som man bør legge vekt på.

I forhold til den diskusjonen som også SV har vært innom, om at det i Norge skulle vært den særregel at man ikke skulle ha anledning til å registrere seg under forvaltning, så må jeg si at det ville jo ført til at man diskriminerer norske investorer. Det må også sies at reglene om registrering, slik de er i dag, er meget lette å omgå, bl.a. ved bruk av utenlandske datterselskaper og derivater. Skal man gå inn i et internasjonalt marked og vurdere regler, særlig hvis man er en liten nasjon, så bør man også kikke litt på realitetene. Og realitetene er at omgåelsesmulighetene i dag er så store at reglene har liten hensikt. Derfor er det viktig å følge det som er et internasjonalt regelverk.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Flere har heller ikke bedt om ordet til sak nr. 1.
(Votering, se side 273)

S a k n r . 2

Innstilling fra finanskomiteen om lov om endringer i skatteloven (ny ettårsregel) (Innst. O. nr. 46 (2001-2002), jf. Ot.prp. nr. 50 (2001-2002))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 10 minutter til Arbeiderpartiet, 5 minutter til de øvrige gruppene og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Tore Nordtun (A) (ordfører for saken): Den såkalte ettårsregelen innen skattelovgivning vår er ikke så enkel som man kanskje i utgangspunktet skulle tro. Dagens

regel er at en alminnelig skatterett i Norge faller bort under et midlertidig utenlandsopphold dersom skattyter oppholder seg i utlandet i mer enn ett år sammenhengende og kan dokumentere å være skattepliktig som innenlandsboende i oppholdslandet.

De nye fritaksbestemmelsene foreslås begrenset til å gjelde skatt på lønnsinntekt ved arbeid utenfor riket under et utenlandsopphold. Med andre ord: Kravet om at skattyter må dokumentere skatteplikt som innenlandsboende i oppholdsstaten, videreføres ikke i de nye bestemmelsene.

Når det gjelder oppholdstid utenfor Norge, vil dagens krav om ett års opphold i utlandet bli opprettholdt. Mindretallet, som består av Fremskrittspartiet og Kystpartiet, har egne synspunkter på det og vil fremme forslag om at det innføres en 6-månedersregel i stedet for den foreslåtte 12-månedersregelen.

Det er viktig å presisere at bestemmelsene ikke kommer til anvendelse der Norge har eksklusiv beskatningsrett til inntekter. Det er ved tidligere budsjettbehandlinger her i salen sagt at en i lovforslaget skal ta hensyn til humanitære organisasjoners virksomhet i utlandet. For å ivareta dette hensynet vil loven omfatte skatt på all lønnsinntekt, herunder naturytelser fra private arbeidsgivere uavhengig av oppholdsstatens interne skattelovgivning, og uavhengig av om det skjer faktisk beskatning i oppholdsstaten. Her vil jeg presisere at flertallet i komiteen har gått spesielt inn på omtalen av arbeidsgiveravgift i proposisjonen, og jeg viser her til punkt 6.15 og til brev fra Finansdepartementet der det gjøres ytterligere rede for reglene om arbeidsgivers plikt til å betale arbeidsgiveravgift etter folketrygden med forskrifter. Det fremgår også av brev fra Sosialdepartementet til Stortinget at de har gitt forskrift forankret i Stortingets trykvedtak for 2002, og at forskrift med tilsvarende innhold har vært gitt også for tidligere år. Videre fremgår det at denne forskriften har en ordlyd som er «mindre heldig», som vi skriver, idet den forutsetter at det finnes unntak fra plikten til å betale arbeidsgiveravgift, men at et slikt unntak, etter det departementet kjenner til, og som de har tilskrevet oss i brev om, faktisk ikke eksisterer. Her mener komiteen at de uklare forskriftsbestemmelsene kan ha bidratt til å skape usikkerhet knyttet til omfanget av plikten til å betale arbeidsgiveravgift o.l., og at praktiseringen av reglene dermed kan ha blitt uensartet. Komiteen forutsetter at det blir ryddet opp på dette feltet, og at disse klarhetene nå fjernes.

Komiteen har også gått inn i andre deler av proposisjonen. Komiteens flertall mener at det er viktig med visse likhetsprinsipper, at vanlig lønn og utbetalinger av folketrygden likestilles – altså lønn for utført arbeid når det først er tale om arbeid som er påbegynt, et reelt arbeidsforhold som skattyter ikke har forutsatt eller planlagt skal avbrytes eller opphøre med sykepenger e.l. Flertallet viser også til at skattyter faktisk må oppholde seg i utlandet. Når en av hovedbegrunnelsene i ettårsregelen er å hindre at norske bedrifters rammevilkår i utlandet svekkes, må man anta at de arbeidsavtalene som inngås for utenlandsoppholdet hensyntar virkningen av ettårsrege-

len, og at skattyter således har behov for forutberegnelighet også på dette punkt. Det er derfor flertallet understreker at ytelser fra folketrygden som kompenserer direkte for bortfall av inntekt som skattyter hadde forventet fra det midlertidige arbeidsoppholdet, i utgangspunktet må regnes som lønnsinntekt. Dette er et viktig punkt som må tas med i det videre arbeidet.

Jeg vil også si at det har vært vanskelig for komiteen å trenge inn i denne saken. Vi har hatt høringer – og der har det kommet fram ulike synspunkter – og vi har hatt brevveksling med departementet. Det har komiteen måttet ha. Men fra komiteens side har det ligget i bunnen at det må fokuseres på en forenkling og en forbedring av dagens regelverk og – ikke minst – på det som gjelder bedriftens konkurransehensyn, og at reglene skal være rimelige og rettferdige. Det er overskriftene i det arbeidet vi har lagt ned i denne innstillingen.

Fra en del bedrifters synspunkt – noe som også fremkom i høringen – var det tvil om hvorvidt dette var en forenkling osv. Det ble hevdet at dette nok kunne være en forverring. Men la det være helt klart: Fra komiteens side har hensikten vært – som sagt – en forenkling, en hensyntagen til bedriftenes konkurransevne og at reglene skal være rimelige og rettferdige. Det gjelder spesielt dette punktet om krav til dokumentasjon, som ikke er så sterkt. Det må etter vår oppfatning i alle fall være en forbedring som ligger inne på dette feltet.

Det er etter vårt syn viktig at regelendringene markerer fokusering på konkurransedyktige løsninger for en stadig mer mobil arbeidskraft med base i Norge, som vi vil få, og at det ikke bare innebærer løsninger som gradvis gjør andre lands regler mer attraktive for et internasjonalt fokusert og konkurransedyktig næringsliv.

Dette får være mine avslutningsord i denne saken. Jeg ser ikke bort fra at vi kanskje må komme tilbake til dette igjen dersom det ikke fungerer slik som jeg nå har tatt til orde for på slutten av mitt innlegg.

Gjermund Hagesæter (FrP): For Framstegspartiet er det viktig å ha eit mest mogleg oversiktleg og enkelt skattesystem. På den måten kan ein nemleg redusere kostnadene ved å administrere regelverket til eit minimum. Eit for komplisert skattesystem krev store administrative kostnader, både privat og offentleg, for å handheve regelverket. Eg er einig med saksordføraren i at det er positivt at ein reduserer kravet om dokumentasjon av skatteplikt som innanlandsbuande i eit anna land.

Utover dette er det ikkje så mykje positivt i denne proposisjonen. Den sterkaste innvendinga vi har, er at den alternative fordelingsmetoden er for komplisert og for vanskeleg å praktisere. Og det er det ikkje berre Framstegspartiet som meiner. Skattebetalarforeininga skreiv følgjande om den alternative fordelingsmetoden i ei utsegn våren 2001:

«Etter Skattebetalarforeiningens oppfatning er dette en svært komplisert beregningsmåte som vil kreve betydelig ressursbruk fra ligningsmyndighetenes side og som vi, etter erfaring fra praktisering av den norske avtalen, vet at skattyterne har store problemer

med å forstå. Ønsker man å vektlegge et enkelt system bør lønnsinntekter heller unntas helt, uten at beskatning av øvrig inntekt påvirkes (fordelingsmetoden).»

Heller ikkje departementet legg skjul på at denne metoden er komplisert, men ein prøver i ei brevveksling – som saksordføraren var inne på – å rette opp litt av det inntrykket. I eit brev av 30. april til saksordføraren, Tore Nordtun, prøver departementet å vise ein del praktiske eksempel på korleis den alternative fordelingsmetoden fungerer. Men allereie den 6. mai kjem det eit nytt brev frå departementet, og der står det følgjande:

«Jeg viser til brev av 25. april 2002 fra Finanskomiteen og mitt svarbrev av 30. april d.å.

Skatteberegningene beregnet etter den alternative fordelingsmetoden (metode 2) inneholder dessverre enkelte feil.»

Og vidare:

«Fordeling av skatten på norsk og utenlandsk inntekt er foretatt for personinntekten og den alminnelige inntekten under ett, fordelt etter forholdet mellom brutto utenlandsk inntekt/brutto hjemlig inntekt og samlet brutto inntekt. Denne fordelingen er korrekt når man fordeler skatten på personinntekten. Fordelingen av skatten på alminnelig inntekt skal imidlertid fordeles etter netto alminnelig inntekt. Fordelingen av skatt på henholdsvis norsk og utenlandsk inntekt må derfor foretas separat for personinntekten og den alminnelige inntekten.»

Så følgjer til slutt:

«I tillegg finnes enkelte summeringsfeil.»

Med dette skrivet frå departementet burde vel all tvil omkring korleis denne regelen skal praktiseras, vere rydda av vegen.

Mitt poeng er: Når ikkje eingong departementet greier å forstå desse reglane ved første forsøk, kan ein vanskeleg vente at bedrifter som har tilsette mellombels i utlandet, skal forstå dei. Framstegspartiet ønskjer derfor ei forenkling av desse reglane ved at progresjonen i dei tilsette sine inntekter i Noreg blir tatt vare på ved at personfrådrag, minstefrådrag og botnfrådrag i toppskatten vert avkorta, slik at ein berre gir frådrag i forhold til talet på månader som den tilsette har opphalde seg i Noreg i løpet av inntektsåret.

I tillegg går vi inn for ein seksmånadersregel i staden for den føreslegne tolv månadersregelen. Ein seksmånadersregel vil likestille norske bedrifter i forhold til konkurranse deira i mange land og dessutan redusere det administrative meirarbeidet ved utanlandsopphald. Ei slik endring vil derfor betre konkurransevilkåra for norsk næringsliv som denne regelen får følgjer for, og ho vil også leggje forholda betre til rette for at arbeidstakarane kan få auka kompetanse ved å arbeide i utlandet.

På bakgrunn av denne gjennomgangen vil eg derfor fremje Framstegspartiet og Kystpartiet sitt forslag i innstillinga.

Presidenten: Gjermund Hagesæter har tatt opp det forslaget han refererte til.

Björg Tørresdal (KrF): Innledningsvis vil jeg si at regjeringspartiene støtter saksordfører i denne saken.

Dagens regelverk for skattytere som oppholder seg midlertidig i utlandet, har kompliserte og uheldige sider. De endringene som vi gjør i skatteloven i dag, i den såkalte ettårsregelen, vil gjøre det enklere for norske arbeidstakere og bedrifter i utlandet. Blant annet fjernes det vanskelige dokumentasjonskravet, og det settes klarere grenser for hjemmebesøk.

Etter dagens ettårsregel faller den alminnelige skatteplikten til Norge bort når skattytere oppholder seg midlertidig i utlandet i minst ett år og i tillegg dokumenterer at han er skattepliktig i oppholdslandet. Vi går nå inn for å erstatte gjeldende ettårsregel med en ny bestemmelse som fritar lønnsinntekter i utlandet fra skatt i Norge dersom skattyter har et sammenhengende arbeidsopphold i utlandet på minst ett år. Vilkåret om dokumentert skatteplikt i oppholdsstaten faller altså bort. Dette gjør det enklere for arbeidstakere generelt. Men det vil spesielt bli enklere for yrkesgrupper som har hatt problemer med å oppfylle dokumentasjonskravet, f.eks. misjonærer og hjelpearbeidere.

Dokumentasjonskravet har vært problematisk både for skattyterne og ligningsetaten. Enkelte stater har f.eks. ikke et fungerende skattesystem, eller de er uvillige til å utstede en slik dokumentasjon. Det store flertall av misjonærer og hjelpearbeidere har også tidligere fått den ligningsbehandling som samsvarer med det som nå foreslås i ny ettårsregel, nemlig ikke skatteplikt til Norge. Det er svært positivt at vi nå får på plass skattefritaket slik det har vært praktisert ved de fleste ligningskontor. Flertallet i finanskomiteen har pekt på urimeligheten i den uensartede praksis som har vært når det gjelder skattlegging av misjonærer og hjelpearbeidere de siste år, og vi forutsetter at det nå ordnes opp slik at skattyterne får en rimelig behandling.

Arbeidsopphold og skattefri lønn i utlandet skal ikke endre på forholdet til den norske folketrygden. I forslaget til ny ettårsregel videreføres den gjeldende ordning om at utenlandslønnen medfører trygdeavgift og arbeidsgiveravgift, selv om lønnen for øvrig er skattefri.

Det har kommet fram at tidligere forskriftsbestemmelser i forhold til arbeidsgivers plikt til å betale arbeidsgiveravgift har vært uklare. Gjennom mange år har det vært en praksis at det ikke har blitt betalt arbeidsgiveravgift for den lønn som misjonærer og hjelpearbeidere har mottatt under utenlandsoppholdet. Denne praksis har vært basert på og i samsvar med Stortingets intensjoner i forhold til bistandsarbeid og humanitære organisasjoner. Jeg forutsetter at dette klargjøres i nye forskrifter, og vi regner med at Regjeringen vil komme tilbake til dette ved en egnet anledning.

Vi må kunne forvente klare regler og ensartet praktisering av forskriftene.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 286)

S a k n r . 3

Innstilling frå finanskomiteen om lov om endring av lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner mv. (omdanning av sparebanker til aksjeselskap eller allmennaksjeselskap) (Innst. O. nr. 57 (2001-2002), jf. Ot.prp. nr. 59 (2001-2002))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 10 minutter til Kristelig Folkeparti, 5 minutter til hver av de øvrige gruppene og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til tre replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) (ordfører for saka): Med si tradisjonsrike lokale og regionale tilknytning har sparebankane i langt på veg mot 200 år spela ei viktig og vesentleg rolle både i person- og bedriftsmarknaden.

Denne lokale og regionale nærleiken har ført med seg naturlege tilpassingar etter kvart som tider og tilhøve har skifta. Historia viser at òg sparebankane har hatt sine krisetider, men sparebankideen har overlevd. Kanskje nett på grunn av denne blandinga av tradisjon og nærleik vert det ofte engasjement – og litt temperatur – når endringar som gjeld sparebankane, skal drøftast.

Sett frå min synsstad er det me no står føre, ein konsekvens av den utviklinga me har sett gjennom dei to siste tiåra. Grovt skissert har me gjennom denne perioden fått ei todeling i den norske sparebankstrukturen, med ei gruppe der einingane har vorte store gjennom samanslåingar, og ei anna gruppe, som stort sett har valt å halda fram som mindre, sjølvstendige einingar. Gjennom denne todelinga har me òg fått ei viss differensiering når det gjeld nisjeval og kundegrunnlag.

Sparebankane representerer ein viktig del av finansmarknaden og finansnæringa. Det ønskjer me at dei òg skal gjera i framtida. Difor er det frå tid til anna viktig å korrigera næringa sine rammevilkår, slik at den til kvar tid er så tilpassa dei aktuelle utfordringane som mogleg.

Spørsmålet om å gje dei sparebankane som ønskjer det, høve til å omdanna seg til aksjeselskap vart grundig drøfta i februar i år, då Stortinget handsama Kredittmeldinga 2000. Denne handsaminga enda opp med at eit stort fleirtal sa ja til omdanningsadgang for sparebankar dersom dette vart kombinert med eit fornuftig oppkjøpsvern og ei styrking av grunnfondsbevisa si stilling. Regjeringa vart beden om å koma attende med ein odelsingsproposisjon i tråd med dette. Det er denne proposisjonen Odelstinget no har til handsaming.

I proposisjonen vert det foreslege å opna for at sparebankar kan omdannast til aksjeselskap eller allmennaksjeselskap. Det vert vidare foreslege at vedtak om omdanning kan treffast av sparebanken sitt forstandarskap

med tilslutning frå minst to tredjedelar av dei gjevne stemmene. Aksjar som ikkje går til grunnfondsbevisegarane ved ombyte av grunnfondsbevis til aksjar, skal gå til ein stiftelse som skal regulerast etter finansieringsverksemdslova. Stiftelsen sitt hovudføremål skal vera å forvalta eigardelen i den omdanna sparebanken.

I proposisjonen vert det m.a. føreslege at stiftelsen skal ha eit langsiktig og stabilt føremål med eigarskapen sin, og at den skal vidareføra sparebanktradisjonen. Det vert òg føreslege at tilsette eller tillitsvalde i stiftelsen ikkje kan vera tilsette eller tillitsvalde i den omdanna sparebanken. Det vert vidare føreslege at stiftelsen må eiga 10 pst. eller meir for å koma inn under finansieringsverksemdslova, og for at den omdanna sparebanken skal kunna bruka ordet «spare» eller «sparebank» i sitt firmanamn. Det vert òg føreslege at endringar i stiftelsen sine vedtekter og vedtak om at stiftelsen skal selja aksjar i den omdanna sparebanken, krev to tredjedels fleirtal.

Fleirtalet meiner at ein bl.a. gjennom dei nemnde tiltaka har teke høgde for ei sunn og god vidareføring av sparebanktradisjonen, òg i ein omdanna sparebank, samstundes som desse tiltaka vil gje eit fornuftig oppkjøpsvern.

I tillegg til at utbytteskatten alt er avvikla, vert det i proposisjonen føreslege at likningsverdien av grunnfondsbevis skal setjast til 65 pst. av kursverdi/salsverdi, og at grunnfondsbevisegarane kan velja inntil 40 pst. av forstandarskapet i sparebanken. Alt dette vil gje ei betydeleg styrking av grunnfondsbeviset si stilling.

Det er klårt at eit stort fleirtal av sparebankane – det gjeld òg dei store – ikkje ønskjer å gjera bruk av omdanningstilgjenget dersom grunnfondsbeviset framleis framstår som eit attraktivt eigenkapitalinstrument. Difor er dei tiltaka som eg nett nemnde, så viktige. Me har vidare merka oss at departementet vil vurdere nærare eit forslag frå Sparebankforeningen om endring av reglane for utbyttefordeling i grunnfondsbevisføreseigna. Ei slik eventuell endring vil ytterlegare vera med på å gjera grunnfondsbeviset til eit reelt alternativ til aksjar når det gjeld eigenskapar som eigenkapitalinstrument.

Det er eit stort fleirtal som stiller seg bak hovudtrekka i denne proposisjonen. Det er òg eit mindretal som har kome til andre konklusjonar. Eg reknar med at mindretallet vil gjera nærare greie for sine standpunkt og sine konklusjonar.

I Kristeleg Folkeparti er me trygge for at dei endringane som me no er i ferd med å gjera, vil føra med seg ei modernisering og ei tilpassing som vil fornya og styrkja den totale sparebankverksemda i Noreg.

Ranveig Frøiland (A): Saksordføraren gjorde greie for denne saka på ein så god måte at det dekkjer alle meiningane som Arbeidarpartiet måtte ha, og eg har difor ikkje behov for å seia så mykje. Men eg synest det er viktig å gjenta at sparebankane no har fått høve til å omdanna seg til AS, og eg trur ikkje det vil måtta gå ut over strukturen på ein slik måte som mange har sagt at det vil gjera, at det vil vera negativt for dei små sparebankane. Men

det er klart at det er heilt nødvendig å sjå på grunnfondsbeviset i denne samanhengen.

Det som er lagt inn i merknaden her frå heile komiteen om at ein ber Regjeringa sjå på reglane for utbyttefordeling i grunnfondsbevisføreseigna, er svært viktig. Det har eg forstått at Regjeringa er innstilt på å gjera, og det er i grunnen berre det eg vil streka under. Når vi frå Arbeidarpartiet i ein eigen merknad seier at dei tiltaka som no vert sette i verk, vil vera tilstrekkelege, meiner vi faktisk inklusiv det som eg nett sa, å sjå på reglane for utbyttefordeling i grunnfondsbevisføreseigna. Desse tinga må sjåast i samanheng.

Eg meiner at det som no er lagt fram i proposisjonen som oppfølging av den kredittmeldinga vi handsama i februar då vi i prinsippet sa ja til forslaget, og dei merknadene som komiteen har lagt inn for å gjera det forslaget som kom frå Regjeringa, ytterlegare betre, vil ta vare på ein slik struktur i sparebankane som heile finansmarknaden vil vera tent med i framtida.

Heilt til slutt vil eg ta opp forslaget frå Arbeidarpartiet, SV og Senterpartiet.

Presidenten: Representanten Ranveig Frøiland har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Siv Jensen (FrP): Regjeringen legger opp til at det er Kongen som skal sette vilkår for å godkjenne omdannelsen, herunder vilkår knyttet til vedtektene. Det betyr at Regjeringen ser for seg en ganske omfattende adgang til på denne måten å regulere omdannede sparebanker utover det som følger av de lovregler som nå blir gitt av Stortinget.

Omdanning av sparebank til aksjeselskap gjør at institusjonen underlegges den regulering som Stortinget tidligere har fastsatt for forretningsbanker. Etter vår mening vil vi gjerne understreke at dette ikke bør være hensikten, nemlig at en omdannet sparebank i utgangspunktet skal operere under rammevilkår som avviker fra dem som gjelder for andre banker underlagt samme rammelovgivning. Jeg vil understreke at det må være utgangspunktet når det eventuelt skal settes vilkår for omdanningen.

Det er også slik, hvis man går videre til spørsmålet om regulering av gjennomføring og virkning av omdanningen, at det bare i unntakstilfeller kan være aktuelt å innføre andre begrensninger på eierinnflytelsen enn det som følger av stiftelsesmodellens fordelingsordning og av de alminnelige reglene for slike institusjoner som da vil gjelde.

Fremskrittspartiet mener at Regjeringen i forbindelse med vurderingen av eierbegrensning og eierkontroll i finansinstitusjoner må komme tilbake med forslag til lovregler som også gjelder for omdannede sparebanker.

Så til virksomheten til selve stiftelsen. Det kan vanskelig bli snakk om stemmegivning i bankens generalforsamling all den tid første punktum ikke regulerer annet enn salg av aksjer, som er et eierspørsmål som er banken helt uvedkommende. Fremskrittspartiet slutter seg til synspunktene i annet punktum, men vi vil vise til at både lovforslaget og omtalen i proposisjonen er upresise på

dette punkt. Vi foreslår derfor en bestemmelse som presiserer at dersom det er morselskapets generalforsamling som skal treffe beslutning om salg av aksjer i banken, skal stiftelsens stemmegivning avgjøres av generalforsamlingen i stiftelsen.

Jeg har også lyst til å understreke at Fremskrittspartiet ikke er enig med finansministeren når han skriver følgende til Fremskrittspartiets stortingsgruppe 3. mai:

«... vil være naturlig å sette som vilkår at morselskapets vedtekter presiserer at det er generalforsamlingen i morselskapet ... som skal behandle et eventuelt spørsmål om salg eller annen avhendelse av aksjer.»

Så litt til de enkelte paragrafene: Jeg har lyst til å henviser til § 2–21 annet punktum, som bestemmer at grunnfondsbeviserne kan bli tilført kontanter i stedet for aksjer i forbindelse med omdanningen. Fremskrittspartiet viser her til brev fra finansministeren til Fremskrittspartiets stortingsgruppe, og vil for så vidt slutte seg til det finansministeren skriver. Men jeg har lyst til å understreke viktigheten av at de som innløses, ikke skal stilles dårligere enn de som får aksjer. Og dette er sentralt, for hvis man skal velge å gi kontantoverføringer for enkelte av grunnfondsbeviserne, må de få utbetalt den reelle verdien som de de facto ville fått hvis de hadde fått aksjer i stedet for penger.

Så litt om skatt: Det er overraskende at skattemessige forhold ikke er omtalt i denne proposisjonen når finansministeren i brevet til komiteen nettopp peker på det uheldige i at omdanning av sparebanker hindres av uhenksmessige skatteregler, bl.a. manglende adgang til overføring av skatteposisjoner. Fremskrittspartiet forutsetter at den praksis som gjelder lemping etter skatteloven ved aksjeombytte, også vil bli fulgt ved bytte av grunnfondsbevis mot aksjer i den omdannede banken.

Helt til slutt tar jeg opp det forslaget som Fremskrittspartiet har fremmet i innstillingen.

Presidenten: Siv Jensen har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Øystein Djupedal (SV): Debatten om sparebankenes mulighet til å omdanne seg til aksjeselskap – den rent prinsipielle tilnærming til dette – hadde Stortinget knyttet til kredittmeldingen. Jeg skal derfor ikke gjenta denne debatten, for det var en lang og også en til dels avklarende debatt.

La meg bare kort si at bakgrunnen for at Stortinget nå har fått denne saken til behandling, er i utgangspunktet Gjensidige NORs ønske om å omdanne seg til en aksjebank. Gjensidige NOR er Norges nest største sparebank. Det er en konstellasjon som har vokst fram gjennom mange år innenfor de gamle regimene, altså innenfor sparebanklovens muligheter, slik at de har som sådanne ikke vært til hinder for at det er mulig for sparebanker å bedrive – skal vi si – endringer i tråd med markedets ønske om å bli større. Gjensidige NOR er som sagt Norges nest største finanskonsern og er dermed en betydelig aktør.

Vår bekymring har vært at vi synes at den formen for eierskap som sparebankene har, har vært en hensiktsmes-

sig måte å organisere en del av vårt bankvesen på, som har fungert tilfredsstillende overfor finansiering av lokalt og regionalt næringsliv spesielt, men også for vanlige borgeres mulighet til å få lån til de ulike behov man måtte ha. Vi registrerer nå at flertallet vil gi Gjensidige NOR adgang til dette – eller: Det man egentlig gir, er en generell adgang. Det kan bety at vi over tid vil stå overfor en situasjon der sparebankvesenet, slik vi kjenner det historisk, i verste fall vil avvikles. Forhåpentligvis vil ikke dette skje. Det er mitt ønske at man fremdeles klarer å ivareta grunnfondsbevisene, som riktignok er en sær egenhet, men som allikevel er et verdipapirinstrument som over tid har gitt god avkastning til dem som har investert i det – ja sågar bedre avkastning enn totalindeksen på Oslo Børs gjennom perioden 1995–2001. Det betyr at verdipapirfond som sådanne er et godt papir hvis man tenker avkastning. Men vi også aksepterer og innser at dette internasjonalt ikke er et verdipapir som er veldig lett salgbart, rett og slett fordi det er ukjent. Det betyr at vi har gitt vår tilslutning til at man skal komme tilbake med en vurdering av hvordan grunnfondsbevisene kan gjøres mer attraktive, men vi er nok overrasket over at man er såpass beskjeden som man her er. Derfor har vi fra SVs side, noe som også flere partier har sluttet seg til, ytret ønske om at man må se hvordan dette utvikler seg, og om det ikke er andre tiltak som også kan iverksettes for at grunnfondsbevisene som sådanne blir enda mer attraktive.

La meg så ta opp de forslag som SV har sammen med andre i denne innstillingen. Den store debatten har vi, som sagt, hatt tidligere. Nå gjenstår det i grunnen bare å se hvordan utviklingen vil bli. Det er jo et håp om at presset fra sparebankene om å omdanne seg ikke blir så sterkt som man kanskje har grunn til å frykte, og at mange sparebanker allikevel vil velge den form for eierskap som man i dag har, og ikke føler seg presset til å omdanne seg til aksjesparebank. Grunnlaget for å frykte at det kan skje, er stort, simpelthen fordi Gjensidige NOR er en så totalt dominerende aktør innenfor omsetning av grunnfondsbevis, og det betyr at når disse nå vil gå over til aksjer, vil det være veldig få større enheter igjen – om noen – som vil ha denne form for grunnfondsbevis. Men dette vil det bare være opp til framtiden å vise. Vi får håpe at sparebankvesenet som sådant klarer også den omstillingen, og at sparebankvesenet på tross av at Gjensidige NOR vil forsvinne til en annen type eierskap, vil leve og ha gode kår til gagn for norske forbrukere og norsk næringsliv.

Presidenten: Øystein Djupedal har tatt opp de forslagene han refererte til.

Morten Lund (Sp): Regjeringen og støttespillerne her i Stortinget har sørget for en kjapp behandling av omdanningsadgangen for sparebankene til AS og det lovverket som trengs – men ikke fort nok, ifølge en kommentar i media til DnBs oppkjøp av Storebrand. Det var nok Gjensidige NOR de hadde mest lyst på, men de hadde ikke tid til å vente så lenge, ble det sagt.

Hvis situasjonen er slik at Gjensidige NOR ikke slår seg til ro med de endringene som nå skjer, men blir forretningsbank og etter hvert en del av noen andre, er det et underlig resultat av denne behandlingen. Sparebanksystemet er, etter min mening, for viktig til å bli undergravd, slik som det da vil bli. Jeg synes situasjonen er forunderlig. For ett år siden sa Kristelig Folkeparti og Venstre at de var sterkt imot å gi sparebankene adgang til å bli AS. Og det er ikke noe annet som har endret seg, enn at Høyre har blitt regjeringspartner. Det er svært mange rundt i landet som er skuffet over den helomvendingen.

De forbedringene av grunnfondsbevisenes uansett som nå må skje, kunne ha vært gjennomført uansett. Senterpartiet vil spesielt peke på en ønsket lemping av grunnfondsbevisforskriftens begrensning når det gjelder fordeling av utbytte mellom grunnfondsbeviskapitalen og den såkalte eierløse ansvarlige kapitalen. Senterpartiet synes at det som Sparebankforeningen her argumenterer for, bør bli gjennomført. Vi ser fram til at bankene får den økte fleksibilitet og så kan bestemme en annen fordeling enn det som følger av andelen av kapitalen.

Oppkjøpsappetitten innenfor bank og finans er økende. De siste fire–fem årene har det også vært nærmest fritt fram for dem som har lyst, og som har tilgang på kapital. Det har ikke vært mange politiske hindringer i veien. Drivkraften er at det i enkelte tilfeller er mye mer å tjene på å lede og eie en oppkjøpskandidat enn det er å drive en bank på en god måte.

På ti år er antall ansatte i bank og finans redusert fra 40 000 til 30 000. Senterpartiet mener det er på tide å undersøke hvor store omkostningene og gevinstene har vært – hvem som har tapt, og hvem som har vunnet. Det er på tide å få et grunnlag for å drøfte om vi har godt nok lovverk og andre politiske verktøy for å ivareta interesse til dem som taper.

Fagforbundet, Finansforbundet, sier at kuttene innenfor bank og forsikring har gitt dårligere tilbud til kundene. Kundetilfredsheten har gått ned, køene har blitt lengre, og det har blitt dårligere tilbud, spesielt for dem som ønsker et fysisk tilbud i banken – det å møte folk.

«Fusjon er ikke omkostningsfritt», er overskriften på Aftenpostens lederartikkel med tema SAS/Braathens og DnB/Storebrand. Et av utsagnene der er at det tas mindre hensyn til dem som taper, enn til dem som vinner.

Senterpartiet kommer til å fremme forslag om en undersøkelse om virkningene av den fusjonens oppkjøpsbølge, som vi er midt inne i. Sparebankene, særlig de små og bitte små, bidrar til at det finnes reell konkurranse utenfor de mest sentrale steder. De har de beste tilbudene til kundene i svært mange tilfeller. Det vil finnes et oppkjøpsvern også etter denne lovendringen, men betydelig svakere enn før. De som ønsker at banken skal bli en bit i et børsselskap, får lettere spill enn det de har hatt før. Erfaringene fra Sverige viser hvor fort endringene kan skje når en slik demning først brister.

Jeg håper inderlig at sparebankene i sine egne vedtekter beholder – eller innfører – regler som gir et bedre oppkjøpsvern enn det som lovverket nå kommer til å gi.

May Britt Vihovde (V): Dagens behandling av Ot.prp. nr. 59 er ei oppfølging av behandlingen av kredittmeldinga tidlegare i vår, der eit klart fleirtal gjekk inn for å opna for å omdanna sparebankar til aksjeselskap. Venstre si haldning er den same no som då.

Sparebankane er viktige for å kunna gi eit godt finansielt tilbod, både til privatpersonar og til næringslivet over heile Noreg. Spesielt er sparebankane sine tilbod viktige for mindre bedrifter og næringslivet i Distrikts-Noreg.

Vi meiner dei forslaga som er lagde fram, på ein god måte ivaretek omsynet til det behovet eit stort finanskonsern som Gjensidige NOR har for eigenkapital, samstundes som dei sikrar at dei bankane som ønskjer det, kan få behalda si sparebankorganisering. Dermed vil vi klara både å gi gode vilkår og sikra kapitaltilgangen for dei største bankane, samstundes som vi ivaretek omsynet til og vidareutviklar dei mange mindre sparebankane.

For å sikra dette gjekk komiteen under behandlingen av kredittmeldinga i februar inn for å styrkja grunnfondsbevisa si stilling og sikra eit godt oppkjøpsvern for sparebankar som ønskjer å omdanna seg til aksjesparebankar. Begge desse omsyna er godt ivaretekne i den proposisjonen vi handsamar i dag. Regjeringa har òg samarbeidd med m.a. sparebankforeiningane i arbeidet med proposisjonen. Mellom anna dreiar det seg om å lovfesta at stiftinga skal ha eit stabilt og langsiktig eigarskap, og at det skal stillast krav om kvalifisert fleirtal ved sal av aksjar i banken, på same måte som det blir stilt krav til endringar i vedtektene.

Slik komiteen har bede om, blir det òg foreslått tiltak for å styrkja grunnfondsbevisa si stilling. Mellom anna skal grunnfondsbevisa verdsetjast til 65 pst. av kursverdien, på lik linje med aksjar som ikkje er noterte på hovudlista til Oslo Børs.

Som tidlegare sagt, er Venstre oppteken av at dei mange mindre sparebankane blir sikra gode vilkår. Dette er også årsaka til at vi har vore skeptiske til å opna for omdanning. Men vi meiner at dei tiltaka som her kjem for å styrkja sparebankane sin posisjon, er tilstrekkelege, slik at også vi har gått inn for at det blir opna for omdanning.

Usemla mellom komiteen sitt fleirtal og mindretallet går ikkje på betydninga av eit sterkt sparebankvesen, men på korleis vi best kan sikra og vidareutvikla sparebankane som eit godt tilbod til både den einskilde borgaren og næringslivet. Vi meiner dei forslaga Regjeringa her har foreslått, og som eit breitt fleirtal i komiteen sluttar seg til, ivaretek dette på ein god måte.

Statsråd Per-Kristian Foss: Formålet med omdanningsadgangen er å legge til rette for at sparebankene skal stå friere til å velge den form for innhenting av kapital som de finner mest hensiktsmessig. Det innebærer, etter min oppfatning, at de sparebanker som ønsker å benytte denne adgangen, vil tilføre markedet økt konkurransekraft. Det er en fordel for forbrukere, enten de finner seg i lønnskakergruppen eller blant gruppen av bedrifter.

(Statsråd Foss)

Hoveddebatten om dette tok vi i forbindelse med Stortingets behandling av kredittmeldingen i februar. Debatten i dag har på mange måter vist – kanskje med unntak av ett innlegg – at det er en veldig nøktern tilnærming til dette, at sparebankene vil benytte den adgang det nå åpnes for, med vett og forstand. Den tilliten til sparebankvesenet er jeg glad for at det nå gis uttrykk for fra et bredt flertall i Stortinget.

I proposisjonen er det i tråd med dette foreslått en generell adgang til omdanning av sparebanker til «aksjeselskap eller allmennaksjeselskap», som vi var inne på. Rammeverket for en slik omdanning følger av loven og er bygd på gjeldende regler for omdanning av gjensidige forsikringsselskaper og kredittforeninger. Omdanning av sparebanker er imidlertid en omfattende prosess. Som for de fleste større konsesjoner, vil det være behov for at det stilles vilkår for å ta hensyn til særskilte forhold. Det kan f.eks. stilles vilkår som sikrer at grunnfondsbeveiseierne og andre interessenter gis tilstrekkelig informasjon om omdanningen og virkningen av denne. Det kan også være behov for at det stilles krav til innholdet i de nye institusjonenes vedtekter. Jeg finner det imidlertid ikke naturlig at slike regler tas direkte inn i loven.

Lovforslaget inneholder også tiltak for styrking av grunnfondsbeveisenes stilling. Utbytteskatten er allerede fjernet, og formueskatten for grunnfondsbevis foreslås redusert. Det foreslås videre regler som styrker grunnfondsbeveiseiernes representasjonsrett i sparebankenes forstanderskap.

Når det gjelder adgangen til å utdele utbytte, forutsetter en slik endring i tilfelle en forskriftsendring. Jeg vil se nærmere på dette spørsmålet.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3. (Votering, se side 288)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Odelstinget skal votere i sakene nr. 1–3.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram fem forslag. Det er:

- forslag nr. 1, fra Ranveig Frøiland på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet
- forslagene nr. 2 og 3, fra Øystein Djupedal på vegne av Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet
- forslagene nr. 4 og 5, fra Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet

Forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet, lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om regler som gir offentligheten innsyn i verdipapirregisterre.»

Dette forslaget blir i samsvar med forretningsordenens § 30 fjerde ledd å sende Stortinget.

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt

v e d t a k t i l l o v
om registrering av finansielle instrumenter
(verdipapirregisterloven) og endringer i
enkelte andre lover

I

Lov om registrering av finansielle instrumenter
(verdipapirregisterloven)

Kapittel 1. Innledende bestemmelser*§ 1-1 Lovens formål*

Lovens formål er å legge til rette for sikker, ordnet og effektiv registrering av finansielle instrumenter og rettigheter i slike instrumenter med de rettsvirkninger som er bestemt i denne lov.

§ 1-2 Verdipapirregisterets utfyllende regler

Et verdipapirregister skal fastsette regler for virksomheten i henhold til bestemmelsene i denne loven. Reglene skal godkjennes av Kredittilsynet.

§ 1-3 Definisjoner

Med verdipapirregister menes i denne lov foretak med tillatelse etter denne lov til å drive registrering av finansielle instrumenter.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

Kapittel 2. Rett og plikt til registrering i et verdipapirregister*§ 2-1 Finansielle instrumenter som skal innføres i verdipapirregister*

Følgende finansielle instrumenter skal innføres i et verdipapirregister som nevnt i § 3-1:

1. aksjer og tegningsrettigheter i norske allmennaksjeselskaper, og
2. norske ihendehaverobligasjoner.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om plikt til å innføre finansielle instrumenter i et verdipapirregister, herunder regler som presiserer, utvider og innskrenker plikten etter første ledd.

Presidenten: Til første ledd foreligger et avvikende forslag. Det er forslag nr. 2, fra Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet. Forslaget lyder:

«I lov om registrering av finansielle instrumenter (verdipapirregisterloven) skal § 2-1 første ledd lyde:

Følgende finansielle instrumenter skal innføres i et verdipapirregister som nevnt i § 3-1:

1. aksjer og tegningsrettigheter i norske allmennaksjeselskaper,

2. opsjons- eller terminkontrakter eller tilsvarende rettigheter som ikke er notert på norsk børs og som er knyttet til finansielle instrumenter notert på norsk børs, og
3. norske ihendehaverobligasjoner.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling til § 2-1 første ledd og forslaget fra Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet bifaltes innstillingen med 66 mot 14 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.55.29)

Presidenten: Det voteres så over annet ledd.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 2-2 Finansielle instrumenter som kan innføres i verdipapirregister

Andre finansielle instrumenter som nevnt i verdipapirhandeloven § 1-2 annet ledd kan innføres i et verdipapirregister, med de rettsvirkninger som følger av denne lov. Departementet kan bestemme at registrering av rettigheter i enkelte finansielle instrumenter ikke skal gis de rettsvirkninger som følger av denne lov. Departementet kan i forskrift fastsette at andre formuesobjekter kan innføres i et verdipapirregister.

Innføring etter første ledd kan ikke skje dersom det allerede er utstedt et dokument som representerer det finansielle instrumentet på en måte som kan komme i strid med det som følger av denne loven. Innføring etter første ledd kan likevel skje dersom slikt dokument makuleres, legges i sikker forvaring eller på annen måte sikres mot å komme i omsetning. Når det finansielle instrumentet er innført i et verdipapirregister, har ikke lenger dokument som nevnt i første punktum rettsvirkninger som kan komme i strid med denne loven. Departementet kan gi nærmere regler om innkalling av dokumenter ved overgang til innføring i et verdipapirregister.

Innføring etter første ledd kan ikke skje dersom det finansielle instrumentet allerede er innført i et annet norsk verdipapirregister, eller i et utenlandsk register med rettsvirkninger som kan komme i strid med det som følger av denne loven. Innføring i strid med bestemmelsen i første punktum er uten rettsvirkninger etter kapittel 7.

§ 2-3 Beslutning om innføring i verdipapirregister

Dersom annet ikke er bestemt i eller i medhold av lov, beslutter utstederen av finansielle instrumenter om disse skal innføres i et verdipapirregister. Verdipapirregistre skal fastsette nærmere regler om hvem som skal anses som utsteder.

Et verdipapirregister kan ikke nekte innføring med mindre registerets virksomhetsområde ifølge vedtektene

er begrenset eller registeret for øvrig har saklig grunn for nektelse.

§ 2-4 Nærmere regler om innføring

Verdipapirregisteret fastsetter regler om innføring i registeret og om fremgangsmåten der et finansielt instrument ikke lenger skal være innført i verdipapirregisteret.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

Kapittel 3. Krav om tillatelse mv.

§ 3-11 Vilkår for å drive virksomhet som verdipapirregister

Virksomhet som består i registrering av finansielle instrumenter med de virkninger som bestemt i denne lov, kan bare drives av foretak med tillatelse fra departementet.

Et verdipapirregister skal være organisert som allmennaksjeselskap, og skal oppfylle de krav som følger av denne lov.

Annet ledd gjelder ikke utenlandske verdipapirregistre som oppfyller krav i regler gitt av departementet.

Presidenten: Presidenten gjør oppmerksom på at § 3-11 i innstillingen skal rettes til § 3-1.

Det voteres først over første ledd.

Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet har varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling – med den foretatte rettelse – bifaltes med 66 mot 15 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.56.19)

Presidenten: Det voteres så over annet og tredje ledd.

Her har Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 44 med 37 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.56.47)

Videre var innstillet:

§ 3-2 Søknad om tillatelse

Søknad om tillatelse skal inneholde de opplysninger som er av betydning for behandling av søknaden og som viser at de lovbestemte krav er oppfylt. Departementet kan be om ytterligere opplysninger.

Vedtak om tillatelse skal meddeles søkeren snarest mulig og senest seks måneder etter at søknaden ble mot-

tatt. Dersom søknaden ikke inneholder de opplysninger som er nødvendige for å avgjøre om tillatelse skal gis, regnes fristen fra det tidspunkt da slike opplysninger ble mottatt.

§ 3-3 Endring og tilbakekall av tillatelse

Departementet kan helt eller delvis endre, herunder sette nye vilkår for, eller tilbakekalle tillatelse til å drive verdipapirregister dersom:

1. verdipapirregisteret ikke gjør bruk av tillatelsen innen tolv måneder, gir uttrykkelig avkall på tillatelsen, eller har opphørt å drive registeret i mer enn seks måneder,
2. verdipapirregisteret har fått tillatelsen ved hjelp av uriktige opplysninger eller andre uregelmessigheter,
3. verdipapirregisteret ikke lenger oppfyller de vilkår som kreves for tillatelsen,
4. verdipapirregisteret foretar alvorlige eller systematiske overtredelser av bestemmelser gitt i eller i medhold av lov,
5. mislige forhold hos verdipapirregisteret gir grunn til å frykte at en fortsettelse av virksomheten kan skade allmenne interesser, eller
6. verdipapirregisteret ikke etterkommer pålegg gitt av Kredittilsynet.

Presidenten: Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet har varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 66 mot 15 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 13.57.13)

Videre var innstillet:

§ 3-4 Virksomhet i utlandet

Et verdipapirregister som skal utøve virksomhet i utlandet ved etablering av datterselskap eller filial, skal melde dette til Kredittilsynet.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

Kapittel 4. Selskapsrettslige bestemmelser

§ 4-1 Styre og ledelse

Et verdipapirregister skal ha et styre med minst fem medlemmer. Daglig leder kan ikke være medlem av styret.

Styremedlemmer, daglig leder og andre som faktisk deltar i ledelsen av verdipapirregisteret skal ha relevante kvalifikasjoner og yrkeserfaring, ha en hederlig vandel og for øvrig ikke ha utvist utilbørlig adferd som gir grunn til å anta at stillingen eller vervet ikke vil kunne ivaretas på forsvarlig måte.

Verdipapirregisteret skal gi Kredittilsynet melding ved endring av styrets sammensetning, skifte av daglig leder eller andre personer som faktisk deltar i ledelsen av virksomheten. Meldingen skal så vidt mulig gis på forhånd, og inneholde nødvendige opplysninger om kvalifikasjoner, yrkeserfaring, vandel, samt verv eller stilling i annen virksomhet. Kredittilsynet kan gi pålegg om at endringen ikke skal iverksettes dersom endringen kan antas å medføre at kravene i annet ledd ikke oppfylles.

§ 4-2 Kontrollkomité

Verdipapirregister skal ha kontrollkomité på minst tre medlemmer som velges av generalforsamlingen. Kontrollkomiteen skal føre tilsyn med at foretaket følger lover, forskrifter og konsesjonsvilkår, samt vedtekter og vedtak truffet av foretakets organer, og skal vurdere sikkerhetsmessige forhold ved virksomheten. Generalforsamlingen skal fastsette instruks for kontrollkomiteen. Instruksen skal godkjennes av Kredittilsynet. Kontrollkomiteen skal gi melding til generalforsamlingen og Kredittilsynet om sitt arbeid. Kredittilsynet kan gi nærmere forskrift om sammensetningen av og virksomheten til verdipapirregistres kontrollkomité.

§ 4-3 Vedtekter

Verdipapirregisterets vedtekter og endringer i disse skal godkjennes av departementet. Departementet kan gi forskrift om vedtektenes innhold.

§ 4-4 Internkontroll mv.

Styret skal fastsette retningslinjer for internkontroll og forvisse seg om at internkontrollen etableres, gjennomføres og dokumenteres på en forsvarlig måte i samsvar med styrets retningslinjer og pålegg. Kredittilsynet kan gi forskrift med nærmere bestemmelser om internkontroll.

Daglig leder skal sørge for at internkontroll etableres og gjennomføres i henhold til lov og forskrifter. Det samme gjelder for styrets vedtatte retningslinjer og pålegg.

Styret skal fastsette retningslinjer for ansattes og tillitsvalgtes handel med finansielle instrumenter og for ansattes og tillitsvalgtes habilitet. Styret skal også fastsette retningslinjer for ansattes og tillitsvalgtes adgang til å inneha verv i selskaper som har innført finansielle instrumenter i verdipapirregisteret.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om de forhold som nevnt i annet og tredje ledd.

§ 4-5 Kapitalforhold

Et verdipapirregister skal til enhver tid ha en ansvarlig kapital som er forsvarlig ut fra omfanget og risikoen ved foretakets virksomhet. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om hva som skal regnes som foretakets ansvarlige kapital, samt om minstekrav til ansvarlig kapital.

§ 4-6 Vedtak om sammenslåing, deling og avhendelse av virksomhet

Vedtak om avhendelse av en vesentlig del av foretakets konsesjonspliktige virksomhet skal treffes av gene-

ralforsamlingen med flertall som for vedtektsendring. Departementet avgjør i tvilstilfelle om en avhendelse omfatter en vesentlig del av den konsesjonspliktige virksomheten.

Vedtak som nevnt i første ledd og vedtak om fusjon og fisjon av foretaket etter allmennaksjeloven skal meddeles departementet. Departementet kan innen tre måneder fra den dag melding er mottatt nekte sammenslåing, deling eller avhendelse, samt sette vilkår for gjennomføringen av transaksjonen eller endre den konsesjon som foreligger. Vedtak som nevnt i første punktum kan ikke gjennomføres før utløpet av perioden nevnt i annet punktum.

Kapittel 5. Virksomhets- og eierbegrensningsregler mv.

§ 5-1 Virksomhetsbegrensninger

I tillegg til verdipapirregistrering kan et verdipapirregister bare drive annen virksomhet som har naturlig sammenheng med verdipapirregistrering og som ikke svekker tilliten til verdipapirregisterets integritet og uavhengighet. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler og treffe enkeltvedtak om hvilken virksomhet et verdipapirregister kan drive.

Kredittilsynet kan pålegge foretaket å drive tilknyttet virksomhet som nevnt i første ledd i eget foretak. Annen konsesjonspliktig virksomhet skal alltid drives i eget foretak.

Et verdipapirregister kan ikke være deltaker i annet foretak med ubegrenset ansvar for foretakets forpliktelser, ha eiendeler i annen næringsvirksomhet eller ha slik innflytelse som nevnt i allmennaksjeloven § 1-3 annet ledd, dersom dette svekker verdipapirregisterets integritet og uavhengige stilling.

Presidenten: Her har Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 44 mot 37 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 13.57.51)

Videre var innstillet:

§ 5-2 Eierbegrensninger

Ingen kan eie aksjer som representerer mer enn ti prosent av aksjekapitalen eller stemmene i et verdipapirregister. Likestilt med aksjeeie regnes erverv av rett til å bli eier av aksjer når dette må anses som reelt erverv av aksjene.

Departementet kan i særlige tilfeller gjøre unntak fra første ledd, og sette vilkår for slikt vedtak.

Begrensningene i første ledd er ikke til hinder for at et verdipapirregister eies 100 prosent av et foretak med hovedkontor i Norge som ikke driver annen virksomhet enn å forvalte eierinteresser i datterselskaper, når datterselskapene ikke driver annen virksomhet enn verdipapirregist-

ring eller virksomhet som har naturlig sammenheng med dette. Første ledd gjelder tilsvarende for foretak som eier verdipapirregisteret.

Departementet kan gi tillatelse til at et norsk eller utenlandsk verdipapirregister eller et annet foretak kan ha eierandeler som representerer inntil 25 prosent av aksjekapitalen eller stemmene i et verdipapirregister som ledd i en strategisk samarbeidsavtale mellom foretakene vedrørende verdipapirregistrering. Avtalen må være vedtatt av generalforsamlingen i det eide verdipapirregisteret med flertall som for vedtektsendring, så lenge avtalen gjelder.

Dersom en aksjeeier besitter aksjer i strid med reglene i paragrafen her, kan departementet fastsette en frist for å bringe eierforholdet i overensstemmelse med loven. Dersom denne fristen overskrides, kan departementet selge aksjene etter reglene om tvangssalg av omsettelige verdipapirer så langt de passer. Tvangsfullbyrdelsesloven § 10-6 jf. § 8-16 kommer ikke til anvendelse. Vedkommende aksjeeier skal varsles om at tvangssalg vil bli foretatt to uker før salg foretas.

Inntil eierforholdet er brakt i orden etter femte ledd kan aksjeeieren for den del av aksjene som overstiger tillatt nivå, ikke utøve andre rettigheter i selskapet enn retten til å heve utbytte og til å utøve fortrinnsrett ved kapitalforhøyelse.

Presidenten: Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har varslet at de går imot annet, tredje og fjerde ledd.

V o t e r i n g :

1. Komiteens innstilling til § 5-2 første ledd bifaltes enstemmig.
2. Komiteens innstilling til § 5-2 annet, tredje og fjerde ledd bifaltes med 45 mot 36 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 13.58.26)
3. Komiteens innstilling til § 5-2 femte og sjette ledd bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 5-3 Stemmerettsbegrensninger

På generalforsamlingen i et verdipapirregister kan ingen stemme for mer enn 10 prosent av stemmene i foretaket eller for mer enn 20 prosent av de stemmene som er representert på generalforsamlingen.

Reglene i denne paragraf gjelder ikke på generalforsamling i verdipapirregister som omfattes av bestemmelsene i § 5-2 annet, tredje og fjerde ledd.

§ 5-4 Konsolidering av eierandeler

Likt med aksjeeierens egne aksjer regnes i forhold til reglene i § 5-2 og § 5-3 de aksjer som eies eller overtas av:

- a) aksjeeierens ektefelle eller en person som aksjeeieren bor sammen med i ekteskapslignende forhold,

- b) aksjeeierens mindreårige barn samt mindreårige barn til en person som nevnt i bokstav a som aksjeeieren bor sammen med,
- c) selskap hvor aksjeeieren har slik innflytelse som nevnt i allmennaksjeloven § 1-3 annet ledd,
- d) selskap innen samme konsern som aksjeeieren, og
- e) noen som det må antas aksjeeieren har forpliktende samarbeid med når det gjelder å gjøre bruk av rettighetene som aksjeeier.

Departementet avgjør i tvilstilfelle om aksjer som aksjeeieren ikke eier skal likestilles med egne aksjer etter reglene i første ledd.

Presidenten: Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 44 mot 37 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 13.58.55)

Videre var innstillet:

Kapittel 6. Registrering av rettigheter til finansielle instrumenter

§ 6-1 Registreringsberettigede

Berettiget til å melde registrering er den som ifølge registeret fremstår som berettiget, eller den som godtgjør at retten er gått over til ham.

Berettiget til å melde slettelse av panterett eller annen heftelse er den berettigede etter heftelsen. Slik slettelse kan også skje dersom det godtgjøres at rettigheten er falt bort.

Utstederen av et finansielt instrument er berettiget til å melde slettelse av instrumentet fra registeret, dersom det godtgjøres at det finansielle instrumentet er opphørt å eksistere på grunn av innfrielse eller annet forhold.

Berettiget til å melde registrering er videre enhver som etter annen lovgivning har rett eller myndighet til å stifte eller overføre rettigheter i eller til finansielle instrumenter uten samtykke av den som er nevnt i første ledd.

§ 6-2 Enkeltkonti og forvalterkonti

Med mindre annet er bestemt i eller i medhold av lov, kan finansielle instrumenter registreres på enkeltkonti som tilhører de enkelte investorer, eller på forvalterkonti for to eller flere investorer. Registeret plikter å opprette investor- eller forvalterkonti til registrering av finansielle instrumenter som er innført i registeret.

Verdipapirregisteret kan i sine regler bestemme at visse typer finansielle instrumenter bare skal kunne registreres på enkeltkonti, og at det må opprettes egne konti for bestemte formål.

§ 6-3 Forvalterkonti

Det skal fremgå av registeret at en konto er en forvalterkonto, og hvem som forvalter kontoen. Forvalteren må

være godkjent av Kredittilsynet. Departementet kan gi forskrift om godkjenning og tilbakekall av godkjenning av forvalter.

Forvalteren har fullmakt til å råde over beholdninger på kontoen med bindende virkning for investor, og for øvrig med slike rettsvirkninger som er bestemt i kapittel 7.

Finansielle instrumenter som tilhører forvalteren, kan ikke være registrert på forvalterkonto som forvaltes av vedkommende. I forhold til reglene i § 6-8 og § 8-2 regnes forvalteren som innehaver av finansielle instrumenter på forvalterkonto. På en forvalterkonto kan det ikke registreres finansielle instrumenter som tilhører forvalteren selv.

Forvalter plikter å gi opplysninger om de reelle eierne i samme omfang og på samme måte som verdipapirregisteret plikter å gi opplysninger etter § 8-2 eller annen lov. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om forvalterens opplysningsplikt og plikt til oppbevaring av opplysningene.

Dersom et norsk verdipapirregister er forvalter av en forvalterkonto i et annet norsk verdipapirregister, gjelder reglene i kapittel 7 ved overføringer mellom forskjellige beholdninger på forvalterkontoen. Departementet kan gi nærmere regler om dette. For øvrig har overføringer av finansielle instrumenter mellom forskjellige beholdninger på samme forvalterkonto ikke rettsvirkninger etter kapittel 7.

§ 6-4 Sanksjoner ved brudd på reglene i § 6-3

Dersom noen forvalter en forvalterkonto uten godkjenning etter § 6-3 første ledd, eller godkjenningen trekkes tilbake, kan Kredittilsynet kreve kontoen sperret. Ved sperring mister forvalteren retten til å disponere over de finansielle instrumentene som er registrert på kontoen, herunder til å motta utbetalinger knyttet til de finansielle instrumentene med frigjørende virkning for betaleren. Sperringen er ikke til hinder for gjennomføringen av transaksjoner som er godkjent av Kredittilsynet.

Første ledd gjelder tilsvarende dersom en forvalter ikke oppfyller sin plikt til å gi opplysninger etter § 6-3 fjerde ledd.

§ 6-5 Organisering av registreringsvirksomheten

Verdipapirregisteret fastsetter regler om organiseringen av registreringsvirksomheten, bruk av eksterne registreringsførere, adgang til å foreta registreringer direkte i registeret, krav til dokumentasjon av identitet, og fullmaktsforhold.

§ 6-6 Retting og sletting av opplysninger fra rettighetsregisteret

Registeret skal rette feil i en registrering dersom det finner at registreringen er uriktig.

Verdipapirregisteret kan slette opplysninger fra rettighetsregisteret dersom de åpenbart er uten betydning.

Opplysninger som er slettet fra rettighetsregisteret skal oppbevares i minst ti år.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 6-7 Endringsmeldinger og beholdningsoversikter

Verdipapirregisteret skal sende melding til rettighetshavere ved enhver endring i registeret som kan ha betydning for deres rettigheter, med mindre noe annet er avtalt. Tilsvarende gjelder andre som har meldt en registrering.

Verdipapirregisteret skal én gang i året sende rettighetshavere en oversikt over deres beholdning av eller rettigheter i registrerte finansielle instrumenter. Det skal framgå av oversikten også andre opplysninger som kan ha betydning for deres rettigheter.

Verdipapirregisteret fastsetter nærmere regler om endringsmeldinger og beholdningsoversikter.

Presidenten: Til annet ledd første punktum foreligger et avvikende forslag. Det er forslag nr. 4, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«I lov om registrering av finansielle instrumenter (verdipapirregisterloven) skal følgende bestemmelser lyde:

§ 6-7 annet ledd første punktum:

Verdipapirregisteret skal én gang i året sende rettighetshavere en oversikt over deres beholdning av eller rettigheter i registrerte finansielle instrumenter, med mindre noe annet er avtalt.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet bifaltes innstillingen med 68 mot 12 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.59.35)

Presidenten: Det voteres så over paragrafens øvrige ledd og punktum.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 6-8 Opplysninger som skal fremgå av registeret

Registeret skal inneholde opplysninger om de finansielle instrumentene og om innehavere av rettigheter til disse.

Departementet gir forskrift om hvilke opplysninger etter første ledd som skal fremgå av registeret, og om hvordan opplysningene skal sammenstilles.

§ 6-9 Vederlag for registreringstjenester

Departementet kan i forskrift gi regler om verdipapirregisterets vederlag for registreringstjenester.

Kapittel 7. Rettsvirkninger av registrering*§ 7-1 Kolliderende rettigheter*

En registrert rettighet går foran en rettighet som ikke er registrert eller som er registrert på et senere tidspunkt.

En eldre rettighet går uten hensyn til første ledd foran en yngre rettighet, dersom den yngre rettigheten er ervervet ved avtale og erververen av den yngre rettigheten ved registreringen kjente eller burde kjent til den eldre rettigheten.

En eldre rettighet går uten hensyn til første ledd foran en yngre rettighet, dersom den yngre rettigheten er ervervet ved arv.

Rettighetsregisteret skal fastsette regler for når en rettighet er registrert. Reglene skal godkjennes av departementet.

§ 7-2 Mangler ved avhenderens rett

Når en rettighet som er ervervet ved avtale er registrert etter § 7-1, kan det ikke gjøres gjeldende mot erververen at avhenderens rett ikke var i samsvar med registerets innhold. Dette gjelder ikke dersom erververen var eller burde ha vært kjent med avhenderens manglende rett da rettigheten ble registrert. Første punktum gjelder ikke konflikter mellom kolliderende rettigheter som nevnt i § 7-1.

§ 7-3 Utstederens innsigelse

Når en rettighet som er ervervet ved avtale er registrert etter § 7-1, kan ikke utstederen av andre finansielle instrumenter enn aksjer og grunnfondsbevis gjøre gjeldende mot erververen innsigelser som nevnt i gjeldsbrevloven § 15. Innsigelsen kan likevel gjøres gjeldende dersom erververen var eller burde ha vært kjent med utstederens innsigelse da rettigheten ble registrert. Gjeldsbrevloven § 18 gjelder tilsvarende.

Utstederen kan i alle tilfelle gjøre gjeldende innsigelser som nevnt i gjeldsbrevloven §§ 16 og 17.

§ 7-4 Frigjørende betaling

Utbetaling fra en skyldner til den som etter registeret er berettiget til å motta betaling på forfalltidspunktet i henhold til registerets innhold er frigjørende for skyldneren, selv om mottakeren ikke hadde rett til å ta imot betaling. Dette gjelder ikke dersom skyldneren var eller burde ha vært kjent med betalingsmottakerens manglende rett da utbetalingen fant sted.

Kapittel 8. Taushetsplikt og innsynsrett*§ 8-1 Taushetsplikt*

Tillitsvalgte, ansatte og revisor i et verdipapirregister plikter å hindre at noen får adgang eller kjennskap til det som de i sitt arbeid får vite om noens forretningsmessige eller personlige forhold, hvis ikke noe annet følger av denne eller annen lov. Det samme gjelder andre som utfører arbeid eller oppdrag på vegne av et verdipapirregister.

Taushetsplikten gjelder også etter at vedkommende har avsluttet tjenesten, oppdraget eller vervet.

§ 8-2 Innsynsrett

Uten hinder av taushetsplikten etter § 8-1 gjelder følgende om rett til å få opplysninger fra et verdipapirregister:

1. En kontohaver har rett til å få alle opplysninger som er registrert på kontoen.
2. En panthaver eller rettighetshaver til en annen begrenset rettighet registrert på en konto, har rett til å få alle opplysninger som er registrert på kontoen som kan ha betydning for rettigheten.
3. Skifteretten, namsmyndighetene og vergemålsretten har rett til å få opplyst hvilke registrerte finansielle instrumenter som tilhører en saksøkt, en skyldner eller en umyndiggjort, og om det er øvrige begrensede rettigheter i disse. Skifteretten, bostyrer og leder av gjeldsnemnd som er oppnevnt av skifteretten, har rett til å få alle opplysninger som er registrert om en konkursskyldner eller en skyldner som er under gjeldsforhandling, eller om en avdød ved skifte av insolvent dødsbo, herunder alle opplysninger om finansielle instrumenter som er innført i verdipapirregisteret. Tilsvarende gjelder for leder av administrasjonsstyret for finansinstitusjon oppnevnt av Finansdepartementet eller Kredittilsynet.
4. Enhver har rett til å få opplysninger som er registrert om et finansielt instrument, med mindre noe annet følger av lov eller forskrift.
5. Dersom noen med hjemmel i lov har krav på opplysninger og opplysningene finnes i et verdipapirregister, har vedkommende rett til å få disse opplysningene fra verdipapirregisteret.

§ 8-3 Vederlag

Verdipapirregisteret kan kreve vederlag for utlevering av opplysninger til kontohavere, rettighetshavere og andre, herunder ved utlevering av endringsmeldinger og beholdningsoversikter. Dette gjelder likevel ikke for opplysninger offentlige myndigheter har krav på i medhold av lov eller forskrift.

Kapittel 9. Erstatningsansvar, sikkerhetsstillelse, klage

§ 9-1 Registerets erstatningsansvar

Verdipapirregisteret er ansvarlig for økonomisk tap noen påføres som følge av feil som er oppstått i tilknytning til registreringsvirksomheten. Dette gjelder ikke dersom registeret godtgjør at feilen skyldes forhold utenfor registerets kontroll som registeret ikke med rimelighet kunne ventes å unngå eller overvinne følgene av.

For annet økonomisk tap er verdipapirregisteret ansvarlig dersom tapet skyldes uaktsomhet fra registerets side eller hos noen registeret svarer for.

Erstatningsansvar som nevnt i første ledd omfatter kun direkte tap, og slikt ansvar er i alle tilfelle begrenset til 500 millioner kroner for samme feil.

§ 9-2 Sikkerhetsstillelse

Verdipapirregisterets erstatningsansvar etter § 9-1 skal til enhver tid være dekket av forsikring eller annen garantistillelse til fordel for tredjemann. Sikkerhetsstillelsen skal være godkjent av Kredittilsynet.

§ 9-3 Skadelidtes medvirkning

Har skadelidte selv forsettlig eller uaktsomt forårsaket eller medvirket til skaden, kan erstatningen nedsettes eller bortfalle.

§ 9-4 Behandling av erstatningskrav

Krav om erstatning skal behandles etter reglene i § 9-5. Erstatningskrav skal fremsettes overfor verdipapirregisteret. Oppnås det ikke enighet mellom partene om kravet, bringes saken inn for klagenemnden.

§ 9-5 Klage

Verdipapirregisteret skal opprette en uavhengig klagenemnd som behandler klager over avgjørelser som er truffet av verdipapirregisteret eller en representant for registeret. Klagen skal fremsettes overfor verdipapirregisteret. Verdipapirregisteret kan selv ta klagen til følge eller fremsette forslag til løsning overfor klageren.

Regler om klagenemndens oppnevning og sammensetning skal fastsettes av verdipapirregisteret.

Klagenemnden skal avvise klagen dersom saken klagen gjelder er brakt inn for domstolene.

Enhver med rettslig klageinteresse kan klage. Klagenemnden kan beslutte at en klage ikke skal tas under behandling, dersom den finner at det spørsmålet klagen reiser bør fremmes til avgjørelse for domstolene.

Klagen må fremsettes innen tre uker fra den dag klageren har eller burde ha fått kjennskap til det forhold klagen gjelder.

Klagenemnden kan etter begjæring fra klageren beslutte at klagen skal registreres på samme måte som en begrenset rettighet.

Dersom noen har opptrådt som motpart eller kan betraktes som motpart i klagesaken, skal vedkommende så vidt mulig gis anledning til innen rimelig tid å uttale seg for klagenemnden treffer avgjørelse i klagesaken.

Melding om at en avgjørelse er påklaget skal sendes til alle med registrerte rettigheter i de finansielle instrumentene klagen gjelder dersom klagen kan ha betydning for vedkommendes rettigheter. Tilsvarende melding skal sendes registrerte rettighetshavere og de som har opptrådt som part i klagesaken når denne er avgjort.

Bringes klagenemndens avgjørelse inn for domstolene skal meglingsforlikingsrådet ikke finne sted.

Kapittel 10. Tilsyn og straff

§ 10-1 Tilsyn

Foretak som driver verdipapirregister er underlagt tilsyn av Kredittilsynet etter lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet for kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper og verdipapirhandel mv.

§ 10-2 Opplysningsplikt overfor Kredittilsynet

Verdipapirregister og selskap i samme konsern har plikt til å gi de opplysninger som Kredittilsynet krever om forhold som angår foretakets virksomhet, samt til å fremvise og utlevere til Kredittilsynet dokumentasjon som angår virksomheten. Tilsvarende gjelder overfor den som handler på vegne av verdipapirregisteret.

§ 10-3 Pålegg fra Kredittilsynet

Kredittilsynet kan gi verdipapirregister pålegg om retting dersom foretaket opptre i strid med lov, bestemmelser gitt med hjemmel i lov eller egne regler og forretningsvilkår. Tilsvarende gjelder overfor den som handler på vegne av verdipapirregisteret. Tilsvarende gjelder også dersom foretakets ledelse eller styremedlemmer ikke oppfyller kravene til hederlig vandel og erfaring som fastsatt i § 4-1.

§ 10-4 Straff

Tillitsvalgte, ansatte og revisor i foretak som driver verdipapirregister og som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelsene i denne lov eller i forskrifter gitt med hjemmel i loven, eller som medvirker til slik overtredelse, straffes med bøter og under særlig skjerpene omstendigheter med fengsel inntil tre måneder, hvis handlingen ikke går under noen strengere straffebestemmelse.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

Kapittel 11. Avvikling mv.

§ 11-1 Avvikling

Vedtak om å oppløse eller avvikle virksomheten i et verdipapirregister treffes av generalforsamlingen med flertall som for vedtektsendring, med mindre noe annet følger av lov. Vedtaket skal godkjennes av departementet, som kan sette vilkår for godkjenningen.

Vedtak om oppløsning eller avvikling av et verdipapirregister skal offentliggjøres i Norsk lysingsblad og minst to riksdekkende aviser.

§ 11-2 Meldeplikt

Styret og daglig leder i et verdipapirregister har hver for seg plikt til å melde fra til Kredittilsynet hvis det er grunn til å frykte at:

1. det vil kunne oppstå svikt i verdipapirregisterets evne til å oppfylle sine forpliktelser etterhvert som de forfaller,
2. det er inntrådt forhold som kan medføre alvorlig tilittssvikt eller tap som vesentlig vil svekke eller true soliditeten,
3. verdipapirregisteret ikke vil være i stand til å utføre konsesjonspliktige registreringsfunksjoner.

Hvis verdipapirregisterets revisor blir kjent med forhold nevnt i første ledd, skal denne gi slik melding til Kredittilsynet som nevnt i første ledd, med mindre vedkommende har fått bekreftelse fra Kredittilsynet på at slik melding allerede er gitt.

Meldingen skal inneholde opplysninger om institusjonens likviditets- og kapitalstatus, og gjøre rede for grunnen til vanskelighetene.

§ 11-3 Offentlig administrasjon

Reglene i lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner kapittel 4 gjelder så langt de passer.

Presidenten: Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 43 mot 37 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 14.00.33)

Videre var innstillet:

Kapittel 12. Ikrafttredelses- og overgangsregler

§ 12-1 Ikrafttredelse

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. På samme tid oppheves lov 14. juni 1985 nr. 62 om Verdipapirsentral. Verdipapirsentralen må innen ett år fra lovens ikrafttredelse søke om tillatelse etter denne lovs kapittel 3. Departementet kan gi nærmere overgangsregler.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 12-2 Omdannelse av Verdipapirsentralen

Verdipapirsentralen skal innen to år fra ikrafttredelsen av loven her omdannes til allmennaksjeselskap, jf. lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper.

Omdannelse skal skje ved at Verdipapirsentralens eiere og forpliktelser overdras til et nystiftet allmennaksjeselskap mot at Verdipapirsentralen får aksjene i selskapet som vederlag. Kreditorer etter de overførte forpliktelser kan ikke kreve dekning på grunn av omdannelsen eller motsette seg omdannelsen.

Aksjene i det nystiftede selskapet eller i foretak som nevnt i § 5-2 tredje ledd, skal selges. Den del av vederlaget ved salget som svarer til bokført egenkapital i Verdipapirsentralen skal overføres til et finansmarkedsfond. Den overskytende del av vederlaget overføres til staten. Verdipapirsentralen skal deretter avvikles.

Bokført egenkapital som nevnt i tredje ledd skal fremgå av en avslutningsbalanse utarbeidet av Verdipapirsentralen tidligst fire uker før overdragelse som nevnt i annet ledd. Avslutningsbalansen skal utarbeides etter de

samme prinsipper som siste årsregnskap til Verdipapirsentralen, og være godkjent av en revisor. I tillegg skal avslutningsbalansen godkjennes av departementet.

Verdipapirsentralen skal utarbeide en plan for omdannelsen som skal godkjennes av departementet. Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om omdannelsen og salg av aksjene.

Presidenten: Her foreligger et avvikende forslag, nr. 4, fra Fremskrittspartiet til første ledd samt til tredje ledd annet og tredje punktum. Forslaget lyder:

«§ 12-2 første ledd:

Verdipapirsentralen skal innen tolv måneder fra ikrafttredelsen av loven her omdannes til allmennaksjeselskap, jf. lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper.

§ 12-2 tredje ledd annet og tredje punktum skal lyde:

Vederlaget skal i sin helhet overføres et finansmarkedsfond. Verdipapirsentralen skal deretter avvikles.»

Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet har varslet at de går mot innstillingen, med unntak av at Senterpartiet støtter innstillingen når det gjelder tredje ledd annet og tredje punktum.

Det votes først over forslaget fra Fremskrittspartiet, som gjelder første ledd samt tredje ledd annet og tredje punktum.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 52 mot 26 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.01.36)

Presidenten: Så votes over innstillingens første og annet ledd og tredje ledd første punktum.

Her vil Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet stemme imot.

Presidenten har forstått det slik at Fremskrittspartiet nå støtter innstillingen subsidiært.

Siv Jensen (FrP) (fra salen): Ikke første ledd.

Presidenten: Da får vi votere først over første ledd.

V o t e r i n g :

1. Komiteens innstilling til § 12-2 første ledd ble med 50 mot 31 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.02.32)

2. Komiteens innstilling til § 12-2 annet ledd og tredje ledd første punktum bifaltes med 43 mot 38 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 14.03.25)

Presidenten: Tredje ledd annet og tredje punktum tas opp til votering.

Her vil Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kystpartiet stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 47 mot 34 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 14.04.13)

Presidenten: Tredje ledd fjerde punktum og fjerde og femte ledd tas opp til votering.

Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 43 mot 38 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 14.04.41)

Videre var innstillet:

Kapittel 13. Endringer i andre lover

§ 13-1 Endringer i andre lover

Fra den tid loven trår i kraft gjøres følgende endringer i andre lover:

1. I lov 17. juli 1953 nr. 2 om erstatning for krigsskade på eiendom og interesse skal § 3 tredje ledd tredje punktum lyde:

Departementet kan også gi samtykke til at det for lånet utstedes ihendehaverobligasjoner eller obligasjoner registrert i *et verdipapirregister*.

2. I lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet for kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper og verdipapirhandel m.v. (kredittilsynsloven) gjøres følgende endringer:

Ny § 1 første ledd nr. 11 skal lyde:

verdipapirregistre

§ 1 første ledd nr. 11 til 15 blir ny nr. 12 til 16.

§ 7 første ledd tredje punktum skal lyde:

Taushetsplikten etter denne bestemmelse og forvaltningslovens bestemmelser gjelder ikke overfor Norges Bank eller tilsynsmyndigheter i andre EØS-land som fører tilsyn som nevnt i § 1 første ledd nr. 1-6 eller nr. 14, eller tilsyn med forvaltningsselskap for verdipapirfond.

§ 7 første ledd fjerde punktum skal lyde:

Taushetsplikten er heller ikke til hinder for at Kredittilsynet gir opplysninger til børs med tillatelse etter børsloven § 1-2, *et verdipapirregister* eller oppgjørssentral som nevnt i verdipapirhandelloven §§ 2-3 eller 4-8, om forhold som er nødvendig for utførelsen av disse institusjonenes lovbestemte oppgaver.

§ 9 annet ledd skal lyde:

Fordeelingen innen de gruppene som er nevnt i § 1 første ledd nr. 1, 2, 6, 8 og 15 skjer på grunnlag av størrelsen av institusjonenes forvaltningskapital ved begynnelsen av året *eller på det tidspunkt institusjonen kommer under tilsyn*, likevel slik at departementet for hvert år fastsetter et minste og et høyeste beløp som kan utlik-

nes på den enkelte institusjon innen hver gruppe. For en forretningsbank som er stiftet etter forretningsbanklovens § 4 tredje ledd, kan det fastsettes et særskilt beløp etter omfanget av tilsynsarbeidet. Fordelingen innen de gruppene som er nevnt under § 1 første ledd nr. 3, 4 og 12 skjer på grunnlag av størrelsen av premieinntekt for direkte forsikring avsluttet i Norge. Departementet kan likevel for hvert år fastsette et minste og et høyeste beløp som kan utliknes på den enkelte institusjon innen hver gruppe. Fordelingen innen de grupper som omfattes av § 1 første ledd nr. 5, 7, 9, 10, 11, 13 og 14 skjer etter regler som fastsettes av departementet. Når tilsynet følger av § 1 annet ledd eller annen særskilt lovhjemmel, jf. § 1 første ledd nr. 16, skjer fordelingen innen den enkelte gruppe etter regler som fastsettes av departementet. Utlikningen skal utføres av tilsynet, men skal godkjennes av departementet.

3. I lov 25. juni 1965 nr. 2 om adgang til regulering av penge- og kredittforholdene skal § 15 lyde:

Kongen kan ved forskrift bestemme at lån mot utstedelse av ihendehaverobligasjoner eller obligasjoner registrert i *et verdipapirregister*, eller lån som ellers gis av flere långivere sammen, ikke skal kunne tas opp uten etter samtykke fra Kongen.

4. I lov 18. mai 1979 nr. 18 om foreldelse av fordringer skal § 5 nr. 1 lyde:

1. Når det er utstedt gjeldsbrev for en fordring, eller fordringen er registrert i *et verdipapirregister*, er foreldelsesfristen 10 år, bortsett fra senere forfalt rente eller selskapsutbytte og senere forfalte terminytelser som omhandlet i § 6.

5. I lov 8. februar 1980 nr. 2 om pant gjøres følgende endringer:

§ 1-1 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Verdipapirregistre og Løsereregisterets motorvognregister regnes ikke som realregistre.

§ 1-6 annet ledd første punktum skal lyde:

Den som har pant i verdipapirer, *finansielle instrumenter* registrert i *et verdipapirregister*, innløsningspapirer eller enkle pengekrav, kan kreve og motta renter, utbytte og avdrag som forfaller mens panteretten består.

Overskriften til kapittel 4 skal lyde:

Kap. 4. Avtalepant i verdipapirer, *finansielle instrumenter* registrert i *et verdipapirregister*, aksjer, enkle pengekrav m.m.

Overskriften til § 4-1 skal lyde:

Verdipapir og *finansielle instrumenter* registrert i *et verdipapirregister*

§ 4-1 tredje ledd skal lyde:

(3) *Finansielle instrumenter* registrert i *et verdipapirregister* kan pantsettes ved registrering i *verdipapirregisteret*, jf. *verdipapirregisterloven*.

Overskriften til § 4-2a skal lyde:

Aksjer som ikke er registrert i *et verdipapirregister*

§ 4-2a første ledd skal lyde:

(1) Aksjer som ikke er registrert i *et verdipapirregister*, kan pantsettes med mindre noe annet er fastsatt i selskapets vedtekter.

§ 4-4 annet ledd skal lyde:

(2) Som enkelt pengekrav regnes pengekrav som ikke er knyttet til verdipapir, *finansielle instrumenter* registrert i *et verdipapirregister* eller innløsningspapir.

Overskriften til § 5-7 skal lyde:

Utlegg i verdipapir, *finansielle instrumenter* registrert i *et verdipapirregister*, innløsningspapir, aksjer eller enkle krav

§ 5-7 tredje ledd skal lyde:

(3) Utleggspant i aksjer som ikke er registrert i *et verdipapirregister*, får rettsvern etter reglene i § 4-2a annet ledd.

§ 5-7 sjette ledd skal lyde:

(6) Utleggspant i *finansielle instrumenter* registrert i *et verdipapirregister* får rettsvern ved registrering i *verdipapirregisteret*, jf. *verdipapirregisterloven*.

6. I lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) gjøres følgende endringer:

§ 6-5 nr. 1 skal lyde:

1. *Verdipapirregistre* skal ukrevet gi ligningsmyndighetene oppgave som viser den enkelte investors samlede beholdning av *finansielle instrumenter* pr 1. januar og 31. desember siste år, eller ved opprettelsen eller oppgjør av kontoen i løpet av året. Oppgaven skal også vise årlig avkastning på *finansielle instrumenter*.

§ 6-5 nr. 2 skal lyde:

2. Departementet kan ved forskrift bestemme at *verdipapirregistre* ukrevet eller etter ligningsmyndighetenes anmodning skal gi oppgave som viser registrerte transaksjoner på en eller flere av investors verdipapirkonti i en bestemt periode.

I § 6-16 bokstav c skal "Verdipapirsentralen" endres til "verdipapirregistre".

7. I lov 12. juni 1981 nr. 52 om verdipapirfond gjøres følgende endringer:

§ 1-2 første ledd nr. 4 skal lyde:

depotmottaker: foretak under offentlig tilsyn som oppbevarer verdiene som inngår i et *verdipapirfond* og *mottar* innbetalinger og forestår utbetalinger for fondets regning.

§ 5-1 første ledd første punktum skal lyde:

Alle finansielle instrumenter, likvider og andre aktiva som inngår i et verdipapirfond, skal oppbevares eller føres på konti i *et verdipapirregister* av én depotmottaker.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 6-4 nytt fjerde ledd skal lyde:

En forvalter kan føres inn i den fortegnelse som er nevnt i første ledd i stedet for andelseier etter nærmere regler gitt av Kongen.

Presidenten: Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet har varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 43 mot 38 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 14.05.23)

Videre var innstillet:

8. I lov 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs (konkursloven) gjøres følgende endringer:

§ 36 første ledd nr. 3 skal lyde:

3) *et verdipapirregister*, dersom det er registrert rettigheter der som gjeldsnemnda mener tilhører skyldneren, og

§ 79 tredje ledd nr. 2 skal lyde:

2) *et verdipapirregister*, dersom det er registrert rettigheter der som bostyreren mener er omfattet av boets beslagsrett.

9. I lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak skal § 5-3 tredje punktum lyde:

Gjelder registerførerens vedtak emisjon av *finansielle instrumenter*, skal også *verdipapirregisteret* underrettes.

10. I lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner skal § 2-15 første ledd bokstav b lyde:

b) pant i bankinnskudd, ihendehaverobligasjoner eller obligasjoner registrert i *et verdipapirregister*,

11. I lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring (tvangsfullbyrdelsesloven) gjøres følgende endringer:

§ 1-8 første ledd annet punktum skal lyde:

Verdipapirregistre og *Løsøreregisterets* motorvognregister regnes ikke som *realregistre*

§ 7-13 første ledd annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder *realregistrerte formuesgoder, finansielle instrumenter* registrert i *et verdipapirregister*,

aksjer og adkomstdokumenter til leierett til husrom som saksøkte er registrert eller meldt som eier av.

§ 7-14 annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder *realregistrerte formuesgoder, finansielle instrumenter* registrert i *et verdipapirregister*, aksjer og adkomstdokumenter til leierett til husrom som en tredjeperson er registrert eller meldt som eier av.

§ 7-20 fjerde ledd skal lyde:

Ved utlegg i *finansielle instrumenter* som er registrert i *et verdipapirregister*, registrerer namsmannen omgående at bare namsmannen kan disponere kontoen.

§ 7-20 femte ledd første punktum skal lyde:

Ved utlegg i aksjer som ikke er registrert i *et verdipapirregister*, underretter namsmannen snarest selskapet og forbyr selskapet å betale eller yte til saksøkte.

Overskrift til kapittel 10 skal lyde:

Tvangsdekning i *finansielle instrumenter*, pengekrav m m

§ 10-3 første ledd tredje punktum skal lyde:

Ved begjæring om dekning i *finansielle instrumenter* som er registrert i *et verdipapirregister* eller immaterialrettigheter som kan registreres i særskilt register, skal utskrift fra vedkommende register legges ved begjæringen istedenfor utskrift fra *Løsøreregisteret*.

Overskrift til kapittel 10 II skal lyde:

Tvangsdekning i *finansielle instrumenter*

§ 10-4 første ledd første punktum skal lyde:

Tvangsdekning i omsettelige *verdipapirer* som nevnt i *verdipapirhandelloven* § 1-2 tredje ledd og i *finansielle instrumenter* som er registrert i *et verdipapirregister*, skjer ved salg av *formuesgodet* gjennom medhjelper.

§ 10-5 første ledd skal lyde:

Når *tvangssalg* av *finansielle instrumenter* er besluttet, skal namsmannen registrere at bare namsmannen kan disponere kontoen hvis dette ikke allerede er gjort.

§ 15-9 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder for rettigheter registrert i *et verdipapirregister* eller i et særskilt register for immaterialrettigheter.

12.

13. I lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner skal § 4-5 tredje ledd annet punktum lyde:

Vedtaket skal meldes til *Foretaksregisteret*, registreres i *et verdipapirregister* og tinglyses i de rettskretser der institusjonen har fast eiendom.

14. I lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven) gjøres følgende endringer:

§ 2-2 første ledd nr. 9 skal lyde:

9. om selskapets aksjer skal registreres i *et verdipapirregister*.

Overskriften til § 4-4 skal lyde:

Registrering av aksjer i *et verdipapirregister*

§ 4-4 skal lyde:

Er selskapets aksjer registrert i *et verdipapirregister*, gjelder reglene i lov om allmennaksjeselskaper om slik registrering for aksjene.

Overskriften til § 4-11 skal lyde:

Overgang fra aksjeeierbok til aksjeeierregistrering i *et verdipapirregister* og omvendt

§ 4-11 første ledd første punktum skal lyde:

Dersom et aksjeselskap har besluttet at selskapets aksjer skal registreres i *et verdipapirregister*, skal selskapet varsle om at den som aksjeeierboken angir som aksjeeier, vil bli registrert som eier for det antall aksjer aksjeeierboken viser, med mindre det godtgjøres at en annen er aksjeeier.

§ 4-11 tredje ledd første punktum skal lyde:

Dersom et aksjeselskap har besluttet at selskapets aksjer ikke lenger skal være registrert i *et verdipapirregister*, skal selskapet varsle om at den som er angitt som aksjeeier i aksjeeierregisteret, vil bli innført i aksjeeierboken som eier for det antall aksjer aksjeeierregisteret viser, med mindre det godtgjøres at en annen er aksjeeier.

§ 4-11 tredje ledd fjerde punktum skal lyde:

Rettigheter i en aksje som er registrert i *et verdipapirregister*, anses ved overgangen til aksjeeierboken som meldt til selskapet med den prioritert rettighetene har etter registreringen i *verdipapirregisteret*.

§ 4-11 fjerde ledd skal lyde:

Kongen kan gi forskrift om fremgangsmåten ved overgang fra aksjeeierbok til aksjeeierregister i *et verdipapirregister* og ved overgang fra aksjeeierregister i *et verdipapirregister* til aksjeeierbok.

15. I lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper (allmennaksjeloven) gjøres følgende endringer:

§ 4-4 første ledd skal lyde:

Når et allmennaksjeselskap er stiftet, skal styret uten opphold sørge for at det opprettes et aksjeeierregister for selskapet i *et verdipapirregister*. Opprettes aksjeeierregisteret for selskapet er registrert i Foretaksregisteret, skal dette angis. Når registrering i Foretaksregisteret er foretatt, skal styret straks melde dette til *verdipapirregisteret*.

§ 4-7 skal lyde:

Tidligere eier skal sørge for at det straks etter eierskifte sendes melding til *verdipapirregisteret* om dette.

§ 4-8 annet ledd annet punktum skal lyde:

Når registrering i Foretaksregisteret er foretatt, skal styret straks melde dette til *verdipapirregisteret*.

§ 4-10 første ledd nye tredje og fjerde punktum skal lyde:

Et annet norsk verdipapirregister kan etter forskrift gitt av Kongen opprette et delregister som føres inn i aksjeeierregisteret på vegne av aksjeeier. § 4-5 gjelder tilsvarende for delregisteret.

§ 4-11 første ledd skal lyde:

(1) Selskapet skal ha et tegningsrettsregister i *det verdipapirregisteret selskapets aksjer er registrert i*.

§ 4-11 tredje ledd første punktum skal lyde:

Tegningsrett som nevnt skal også registreres på konto som rettighetshaveren har i *et verdipapirregister*.

§ 4-13 første ledd skal lyde:

Om rettsvirkninger av registrering i *et verdipapirregister* gjelder reglene i *verdipapirregisterloven* §§ 7-1, 7-2 og 7-4.

§ 4-13 annet ledd annet punktum skal lyde:

Annen utdeling enn utbytte er likevel bare frigjørende i forhold til en senere godtroende erverver dersom den er registrert på aksjeeierens konto i *et verdipapirregister*.

§ 4-13 tredje ledd annet punktum nr. 2 skal lyde:

2. unnlatt registrering skyldes feil i *et verdipapirregister*.

§ 4-16 første ledd annet punktum skal lyde:

Styret skal snarest mulig etter at ervervet er meldt til *verdipapirregisteret*, avgjøre om samtykke skal gis.

§ 4-16 fjerde ledd skal lyde:

(4) Er erververen ikke underrettet om at samtykke er nektet innen to måneder etter at melding om ervervet kom inn til *verdipapirregisteret*, anses samtykke å være gitt.

§ 4-20 første punktum skal lyde:

Når *verdipapirregisteret* mottar melding etter § 4-7, skal *det* straks varsle selskapet.

§ 4-23 første ledd annet punktum skal lyde:

Meldingen må være kommet frem til selskapet senest to måneder etter at *verdipapirregisteret* eller i tilfelle selskapet fikk melding om eierskiftet som nevnt i § 4-20.

§ 10-6 skal lyde:

Fortrinnsrett til å tegne nye aksjer skal innføres i tegningsrettsregisteret i *verdipapirregisteret* etter reglene i § 4-11.

§ 12-6 nr. 4 annet punktum skal lyde:

Utdelinger som skjer i forbindelse med kapitalnedsettingen, skal registreres på aksjeeierens konto i *verdipapirregisteret*.

§ 13-18 tredje ledd skal lyde:

(3) Utbetaling av vederlag i annet enn aksjer til aksjeeiere i selskap som er registrert i *et verdipapirregister*, skal registreres på aksjeeierens konto i *verdipapirregisteret*.

§ 13-18 fjerde ledd tredje punktum skal lyde:

Har det eller de overdragende selskapenes aksjer vært registrert i *et verdipapirregister*, skal det overtakende selskapet også oppbevare en utskrift av aksjeeierregisteret, slik dette er ved registreringen av fusjonen i Foretaksregisteret.

§ 16-9 tredje ledd skal lyde:

(3) Utdelingen skal registreres på aksjeeierens konto i *verdipapirregisteret*.

16. I lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel gjøres følgende endringer:

Overskriften til § 9-6 skal lyde:

Handel i finansielle instrumenter som er registrert i *et verdipapirregister*

§ 9-6 skal lyde:

Verdipapirforetak skal registrere handler med registrerte finansielle instrumenter i *et verdipapirregister* samme dag som avtale inngås.

§ 12-2 fjerde ledd skal lyde:

Kredittilsynet kan uten hinder av taushetsplikt kreve å få de opplysninger det finner påkrevet i sin kontrollvirksomhet fra *et verdipapirregister* på den måten Kredittilsynet finner hensiktsmessig.

17. I lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) skal § 2-4 annet ledd nr. 4 lyde:

4. oppgaver fra *et verdipapirregister* over verdipapirbeholdning.

18. I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

Overskriften til § 4-14 skal lyde:

Ihendehaverobligasjon, obligasjon registrert i *et verdipapirregister* og lignende verdipapir

§ 4-14 skal lyde:

Ihendehaverobligasjon, obligasjon registrert i *et verdipapirregister* og lignende verdipapir verdsettes til kursverdien, eller til antatt omsetningsverdi dersom kursen ikke er notert.

§ 10-34 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Er selskapet registrert i *et verdipapirregister*, jf. *verdipapirregisterloven* §§ 2-1 og 2-2, kan melding sendes av *verdipapirregisteret*.

19. I lov 17. desember 1999 nr. 95 om betalingssystemer m.v. gjøres følgende endringer:

§ 4-4 annet ledd skal lyde:

Dersom finansielle instrumenter som nevnt i verdipapirhandelloven § 1-2 annet ledd er stilt som sikkerhet etter første ledd, og retten til de finansielle instrumentene er registrert i et register, en konto eller i *et verdipapirregister* i en EØS-stat, skal lovgivningen i dette landet være bestemmende for rettighetene til innehaver av sikkerhetsstillelsen.

20. I lov 17. november 2000 nr. 80 om børsvirksomhet m.m. (børsloven) gjøres følgende endringer:

§ 3-6 fjerde ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift eller ved enkeltvedtak gjøre unntak fra taushetsplikten overfor annen børs, *verdipapirregister*, oppgjørssentral, autorisert markedsplass og utenlandske tilsynsmyndigheter.

§ 5-11 annet ledd første punktum skal lyde:

Børs kan kreve at *verdipapirregistre* og oppgjørssentral uten hinder av taushetsplikt gir slike opplysninger som er nødvendige for at børsen skal kunne oppfylle sine plikter etter første ledd.

II

I lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel gjøres følgende endringer:

§ 1-5 skal lyde:

Med oppgjørsvirksomhet menes yrkesmessig virksomhet som består i å tre inn som part eller på annen måte garantere for oppfyllelse av avtaler som gjelder handel med finansielle instrumenter som nevnt i § 1-2 annet ledd og forpliktelser vedrørende lån av finansielle instrumenter.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 3-2 første ledd skal lyde:

Fører et erverv til at erververens andel av aksjer og/eller rettigheter til aksjer som er notert på norsk børs når opp til eller passerer 1/20, 1/10, 1/5, 1/3, 1/2, 2/3 eller 9/10 av aksjekapitalen eller en tilsvarende andel av stemmene i selskapet, skal erververen melde ervervet til børsen.

Presidenten: Her foreligger et avvikende forslag, nr. 3, fra Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet. Forslaget lyder:

«I lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel gjøres slik endring:

§ 3-2 første ledd skal lyde:

Fører et erverv til at erververens andel av aksjer og/eller rettigheter til aksjer som er notert på norsk børs

når opp til eller passerer 1/20, 1/10, 3/20, 1/5, 1/4, 1/3, 2/5, 1/2, 2/3 eller 9/10 av aksjekapitalen eller en tilsvarende andel av stemmene i selskapet, skal erververen melde ervervet til børsen.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet bifaltes innstillingen med 64 mot 15 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 14.06.27)

Videre var innstillet:

§ 3-2 nytt sjuende ledd skal lyde:

Første til sjette ledd gjelder tilsvarende for grunnfondsbevis.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 3-2 nytt åttende ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift gjøre unntak fra reglene i denne paragrafen for verdipapirforetak.

Presidenten: Her foreligger et avvikende forslag, nr. 5, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«I lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel gjøres slik endring:

§ 3-2 nytt åttende ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift gjøre unntak fra reglene i denne paragrafen for verdipapirforetak og livsforsikringsselskaper.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet bifaltes innstillingen med 68 mot 12 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 14.07.06)

Videre var innstillet:

§ 9-4 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Denne bestemmelsen gjelder ikke for tegningsretter eller kjøpsretter som utstedes på like vilkår, samtidig og i en gitt mengde dersom utsteder eier de underliggende verdipapirene, eller der utstedelse av kjøpsretter eller salgretter oppfyller nærmere vilkår fastsatt i forskrift av departementet.

III

I lov 17. desember 1999 nr. 95 om betalingssystemer mv. gjøres følgende endringer:

§ 4-2 skal lyde:

§ 4-2 Rettsvern for avtaler om avregning og oppgjør

Avtaler om avregning og oppgjør kan gjøres gjeldende etter sitt innhold selv om det innledes insolvensbehandling hos en deltaker i systemet når oppdraget er lagt inn i systemet før det er innledet insolvensbehandling.

Tidspunktet for når et oppdrag skal anses *lagt inn* i systemet skal avtales mellom deltakerne i systemet. Det samme gjelder tidspunktet for når retten til å tilbakekalle ordrer er bortfalt. Norges Bank kan for interbanksystemer fastsette nærmere regler om når oppdrag skal anses lagt inn i *systemet* etter første ledd. Kredittilsynet kan fastsette slike regler for verdipapiroppgjørssystemer.

Dersom et oppdrag blir lagt inn i systemet etter at det er innledet insolvensbehandling etter første ledd, og oppdraget gjennomføres samme dag som insolvensbehandling innledes, gjelder første ledd tilsvarende dersom avregningssentralen, sentral motpart eller oppgjørsbanken *etter oppgjørstidspunktet kan godtgjøre* at de ikke hadde eller burde hatt kunnskap om at insolvensbehandling var innledet *da oppdraget ble lagt inn* i systemet.

IV

Endringene under II og III trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan bestemme at de enkelte bestemmelsene skal tre i kraft til ulik tid. Kongen kan gi overgangsbestemmelser.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det votes over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten har Gjermund Hagesæter på vegne av Fremskrittspartiet og Kystpartiet satt fram ett forslag.

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

I o v

om endringer i skatteloven (ny ettårsregel)
I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 2-1 fjerde ledd tredje punktum oppheves.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

II

§ 2-1 nytt åttende ledd skal lyde:

- a) *En person som nevnt i første ledd som har et arbeidsopphold utenfor riket av minst tolv måneders sammenhengende varighet, kan kreve den samlede skatt nedsatt med et beløp som tilsvarende delen av skatten som faller på lønnsinntekt ved arbeid utført utenfor riket under arbeidsoppholdet der. Når det gjelder lønn mottatt fra den norske stat, unntatt lønn i anledning tjenester som er ytet i forbindelse med forretningsvirksomhet, kan nedsettelse etter forrige punktum også kreves når personen har flere arbeidsopphold utenfor riket, som hver er av minst seks måneders sammenhengende varighet, og som til sammen utgjør minst tolv måneder innenfor en periode på 30 måneder.*
- b) *Kortvarige opphold i riket anses ikke å avbryte et sammenhengende arbeidsopphold etter bokstav a. Slike opphold i riket må ikke overstige seks dager i gjennomsnitt hver hele måned. Skyldes oppholdet i riket forhold som var upåregnelige da arbeidsoppholdet ble påbegynt og som verken personen eller dennes arbeidsgiver rår over, er den tilsvarende grense ni dager.*
- c) *Bestemmelsen i bokstav a kommer ikke til anvendelse for:*
 1. *inntekt som i henhold til overenskomst med annen stat bare kan skattlegges i Norge.*
 2. *inntekt ved arbeidsopphold som hovedsakelig finner sted utenfor andre staters territorium. Opphold på annen stats kontinentalsokkel i forbindelse med arbeid knyttet til undersøkelse av eller utnyttelse av ressurser knyttet til havbunnen eller undergrunnen på denne kontinentalsokkel, likestilles med arbeidsopphold på annen stats territorium.*
- d) *For så vidt gjelder lønn mottatt fra den norske stat, unntatt lønn i anledning tjenester som er ytet i forbindelse med forretningsvirksomhet, gjelder bestemmelsen i bokstav a bare skatt til kommune og fylkeskommune.*
- e) *Med «riket» og «Norge» menes i dette ledd norsk territorium og virkeområdet for lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v. § 1 første ledd bokstav a.*
- f) *Bestemmelsene i dette ledd kommer ikke til anvendelse for personer som nevnt i femte ledd.*

Presidenten: Til § 2-1 bokstav a) foreligger et avvikende forslag fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet. Forslaget lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 2-1 nytt åttende ledd bokstav a skal lyde:

a) En person som nevnt i første ledd som har et arbeidsopphold utenfor riket av minst seks måneders sammenhengende varighet, er fritatt for skatt på lønnsinntekt ved arbeid utført utenfor riket under arbeidsoppholdet der i fall lønnsinntekten beskattes der. Dersom lønnsinntekt ved arbeid utført utenfor riket ikke blir skattlagt på grunn av lovgivningen eller administrativ praksis der, er lønnsinntekten fritatt for skatt dersom arbeidsoppholdet utenfor riket er av minst 12 måneders sammenhengende varighet.»

V o t e r i n g :

1. Ved alternativ votering mellom komiteens innstillingen til § 2-1 bokstav a) og forslaget fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet bifaltes innstillingen med 68 mot 13 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 14.08.30)
2. Komiteens innstilling til bokstavene b), c), d), e) og f) bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 2-1 nytt niende ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift gi utfyllende regler for gjennomføringen av bestemmelsen i åttende ledd og bestemmelser om fritak fra skattlegging i Norge i skatteavtaler med andre stater.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Presidenten vil her la votere over forslaget fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet når det gjelder §§ 6-32 og 15-4. Forslaget lyder:

«§ 6-32 nytt fjerde ledd annet punktum skal lyde:

For skattyter som omfattes av § 2-1 åttende ledd bokstav a, avkortes nedre og øvre grense for minstepfradraget etter det antall hele eller påbegynte måneder av inntektsåret skattyteren har oppholdt seg i riket.

§ 15-4 åttende ledd annet punktum skal lyde:

For skattyter som omfattes av § 2-1 åttende ledd bokstav a, reduseres personfradraget slik at det gis personfradrag svarende til det antall hele eller påbegynte måneder skattyteren har oppholdt seg i riket.»

(Uro i salen)

Hill-Marta Solberg (A) (fra salen): Jeg tror det er nødvendig å ta dette en gang til, for det viser seg å være tvil om voteringstemaet.

Presidenten: Vi skal stemme over forslaget fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet når det gjelder §§ 6-32 og 15-4. Er det da klart?

Hill-Marta Solberg (A) (fra salen): Ja.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet ble med 68 mot 13 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 14.09.52)

Videre var innstillet:

§ 16-28 annet ledd oppheves.

I I I

Endringen under I trer i kraft med virkning fra og med inntektsåret 2003.

Endringene under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2002.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

V o t e r i n g i s a k n r . 3

Presidenten: Under debatten er det satt fram tre forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Ranveig Frøiland på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslag nr. 2, fra Øystein Djupedal på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslag nr. 3, fra Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet lyder:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere tiltak som kan gi en ytterligere styrking av grunnfondsbevisene som egenkapitalinstrument for ikke omdannede sparebanker.»

Forslaget blir i samsvar med forretningsordenens § 30 fjerde ledd å sende Stortinget.

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

l o v

om endringer i lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner mv. (omdanning av sparebanker til aksjeselskap eller allmennaksjeselskap)

I

I lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner gjøres følgende endringer:

Overskrift til kapittel 2 avsnitt III skal lyde:
III Omdannelse av finansinstitusjoner til aksjeselskap og *allmennaksjeselskap*

§ 2-18 første ledd nr. 2 og nytt nr. 3 skal lyde:
2. kredittforeninger,
3. *sparebanker*.

Presidenten: Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 66 mot 15 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 14.11.39)

Videre var innstillet:

§ 2-19 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Kongen kan sette nærmere vilkår for godkjenningen, herunder vilkår knyttet til vedtektene i den omdannede institusjonen og dens morselskap.

Presidenten: Her foreligger det et avvikende forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«I lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner gjøres følgende endring:
§ 2-19 første ledd nytt annet punktum skal lyde:
Kongen kan sette nærmere vilkår for godkjenningen.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet bifaltes innstillingen med 66 mot 15 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 14.12.15)

Videre var innstillet:

§ 2-19 tredje ledd nytt annet punktum skal lyde:

Sparebanker kan likevel bare omdannes etter reglene i første punktum bokstav b.

Presidenten: Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 66 mot 15 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 14.12.49)

Videre var innstillet:

§ 2-19 fjerde ledd nytt annet punktum skal lyde:

I omdanningsvedtaket kan det bestemmes at kunder med rett til aksjer under en fastsatt grense skal tilføres kontanter i stedet for aksjer.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 2-19 femte ledd nytt annet punktum skal lyde:

I slike tilfeller kan aksjer til stiftelsen, kundene og grunnfondsbeveiseierne deles ut direkte fra morselskapet.

§ 2-19 sjettede ledd nytt tredje punktum skal lyde:

I sparebanker treffes vedtaket av forstanderskapet.

Nåværende tredje og fjerde punktum blir nye fjerde og femte punktum.

§ 2-19 nytt syvende ledd skal lyde:

Stiftelsen som er opprettet ved omdanningen av en sparebank skal ha et langsiktig og stabilt formål med sitt eierskap i den omdannede sparebanken eller dens morselskap og videreføre sparebanktradisjonen.

§ 2-21 skal lyde:

§ 2-21 Grunnfondskapital

Grunnfondsbeveiseierne skal tilføres en andel av det samlede antall aksjer som tilsvarer forholdet mellom deres andel av grunnfondsbeviskapitalen og egenkapitalen på omdannelsesstidspunktet. I omdannelsesvedtaket kan det bestemmes at grunnfondsbeveiseiere med en andel av grunnfondsbeviskapitalen under en fastsatt grense skal tilføres kontanter i stedet for aksjer.

§ 2-22 tredje ledd skal lyde:

Vedtektene skal inneholde regler som angir:

1. stiftelsens firma,
2. kommunen hvor stiftelsen er hjemmehørende,
3. stiftelsens formål,
4. hvordan stiftelsens midler skal kunne plasseres,
5. antallet styremedlemmer og hvordan styret skal dannes og suppleres,
6. hvilke andre organer enn generalforsamling og styre stiftelsen eventuelt skal ha, hvordan organene dannes og suppleres, og hvilken myndighet og hvilke oppgaver disse skal ha,
7. grunnkapitalens størrelse,
8. valg av medlemmer til generalforsamlingen,
9. når generalforsamlingen skal holdes,
10. hvordan vedtektene endres,
11. anvendelse av årsoverskudd og dekning av eventuelt underskudd,

12. avvikling av stiftelsen,

13. hvordan formuen skal disponeres ved avvikling.

§ 2-22 fjerde ledd skal lyde:

Vedtektene kan også inneholde bestemmelser om begrensning av det antall stemmer et medlem kan avgi på generalforsamlingen. I en stiftelse som er opprettet ved omdannelse av en sparebank krever vedtektsendring tilslutning fra to tredeler av alle medlemmer som har rett til å møte på generalforsamlingen. For slike stiftelser gjelder også at ingen av medlemmene av generalforsamlingen kan være personer som er ansatt eller har tillitsverv i den omdannede sparebanken eller et annet selskap i samme konsern som den omdannede sparebanken. Det skal legges vekt på at medlemmene avspeiler den omdannede institusjonens kundestruktur og andre interessegrupper. I slike stiftelser skal minst halvparten av medlemmene av generalforsamlingen velges av og blant den omdannede institusjonens kunder.

Presidenten: Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 66 mot 15 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 14.13.30)

Videre var innstillet:

§ 2-22 sjettede ledd skal lyde:

På generalforsamlingen har et medlem rett til å få behandlet spørsmål som han melder skriftlig til styret innen en uke før møtet holdes.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 2-22 nytt syvende ledd skal lyde:

Ansatt eller tillitsvalgt i stiftelsen kan ikke være ansatt eller tillitsvalgt i den omdannede institusjonen eller et annet selskap i samme konsern som den omdannede institusjonen.

§ 2-23 annet ledd nytt annet punktum skal lyde:

Kongen kan gi nærmere regler om slike grunnfondsbevis.

Presidenten: Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 66 mot 15 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 14.14.07)

Videre var innstillet:

§ 2-23 nytt fjerde ledd skal lyde:

I en stiftelse som er opprettet ved omdanning av en sparebank må en beslutning om salg av aksjer i den omdannede sparebanken eller dets morselskap treffes av generalforsamlingen med flertall som for vedtektsendring. Beslutning i morselskapet til den omdannede sparebanken om salg av aksjer i banken krever tilslutning fra stiftelsens generalforsamling med flertall som for vedtektsendring. En stiftelse som er opprettet ved omdanning av en sparebank kan ta opp lån begrenset oppad til ti prosent av stiftelsens kapital eksklusiv innlån. Slike stiftelser kan kun utstede grunnfondsbevis eller oppta lån etter tilslutning fra stiftelsens generalforsamling med flertall som for vedtektsendring. Ved utdeling av gaver til allmennyttinge formål fra slike stiftelser gjelder reglene i lov 24. mai 1961 nr. 1 om sparebanker § 28 tilsvarende. Vedtektene kan fastsette strengere regler enn det som følger av første og annet punktum.

Presidenten: Til annet punktum foreligger et avviken- de forslag fra Fremskrittspartiet. Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har varslet at de går mot innstillingen. Det voterer derfor først over forslaget fra Fremskrittspartiet og deretter over innstillingen. Forslaget fra Fremskrittspartiet lyder:

«I lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner gjøres følgende endring:

§ 2-23 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder beslutning om stiftelsens stemmegivning på morselskapets generalforsamling, dersom denne skal treffe beslutning om salg av aksjer i den omdannede sparebanken.»

V o t e r i n g :

1. Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 69 mot 12 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 14.14.50)
2. Komiteens innstilling bifaltes med 65 mot 15 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 14.15.18)

Videre var innstillet:

I § 2-24 skal overskriften lyde:

Sammenslåing og avvikling av virksomhet

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 2-24 første ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Vedtak om å avvikle eller slå sammen en stiftelse som er opprettet ved omdanning av en sparebank krever tilslutning fra stiftelsens generalforsamling med flertall som for vedtektsendring.

Presidenten: Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 64 mot 16 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 14.16.05)

Videre var innstillet:

§ 2-24 tredje til femte ledd skal lyde:

Hvis stiftelsen ved *sammenslåing* av to finansinstitusjoner hvorav den ene tidligere er omdannet etter avsnitt III i loven her, velger å opprettholde virksomheten, skal kretsen av stemmeberettigede utvides til å gjelde hele den *sammenslåtte* finansinstitusjon.

Ved *sammenslåing* av to finansinstitusjoner som begge tidligere er omdannet etter avsnitt III i loven her, avgjør Kongen om de to stiftelsene skal *slås sammen*, med mindre en av stiftelsene treffer vedtak om å avvikle virksomheten. Reglene i første og annet ledd og § 2-22 gjelder tilsvarende.

Ved *sammenslåing* eller avvikling etter alternativene ovenfor kan Kongen bestemme at stiftelsens formue skal fordeles på den omdannede finansinstitusjonens kunder og på hvilken måte dette skal gjennomføres. Fordelingen skal skje etter de samme prinsipper som etter § 2-19 tredje ledd bokstav a.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 2-24 nytt sjette ledd skal lyde:

Reglene i kapitlet her gjelder ikke for en stiftelse som er opprettet ved omdanning av en sparebank, hvis stiftelsen eier mindre enn ti prosent av aksjene i den omdannede sparebanken eller i tilfelle i den omdannede sparebankens morselskap.

II

I lov 24. mai 1961 nr. 1 om sparebanker gjøres følgende endringer:

§ 1 tredje ledd nytt annet og tredje punktum skal lyde:

Sparebank som er omdannet etter bestemmelsene i lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner kapittel 2 avsnitt III, kan fortsette å benytte ordet «sparebank» og ordet «spare» i sitt firma. Dette gjelder likevel ikke dersom stiftelsen som er opprettet ved omdanningen, faller inn under § 2-24 sjette ledd i den nevnte loven.

Nåværende annet punktum blir nytt fjerde punktum.

Presidenten: Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 66 mot 15 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 14.16.48)

Videre var innstillet:

§ 8 annet ledd femte punktum skal lyde:

I sparebank som har utstedt omsettelige grunnfondsbevis, jfr. 2 annet ledd velges *minst en femdel og ikke mer enn to femdel* av forstanderskapets medlemmer og varamedlemmer av eierne av grunnfondsbevisene *etter nærmere bestemmelser i vedtektene*.

§ 8 fjerde ledd tredje punktum skal lyde:

I sparebank som er dannet ved sammenslutning av sparebankeid forretningsbank og sparebank, kan Kongen tillate at inntil *to femdel* av forstanderskapets medlemmer og varamedlemmer velges av sparebanker som eier *grunnfondsbevis*.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 28 første ledd annet punktum skal lyde:

Inntil *25 prosent* av gjenværende overskudd kan likevel brukes til *allmennnyttige* formål.

§ 47 nytt femte ledd skal lyde:

Paragrafen her gjelder ikke når sparebanker omdannes etter bestemmelsene i lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner kapittel 2 avsnitt III.

III

I lov 24. mai 1961 nr. 2 om forretningsbanker gjøres følgende endring:

§ 1 annet ledd nytt annet punktum skal lyde:

Loven gjelder for banker som er omdannet etter bestemmelsene i lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner kapittel 2 avsnitt III.

IV

I lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner gjøres følgende endring:

§ 2-1 nytt femte punktum skal lyde:

En sparebank som er omdannet etter bestemmelsene i lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner kapittel 2 avsnitt III, skal være medlem av Sparebankenes sikringsfond med mindre stiftelsen som er opprettet ved omdanningen, faller inn under § 2-24 sjette ledd i den nevnte loven.

V

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 11-22 tredje ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Overdragende sparebanks og gjensidige livsforsikringssselskaps skatteposisjoner, herunder fremførbare underskudd etter skatteloven § 14-6 og ubenyttede godtgjørelsesfradrag etter skatteloven § 10-12 fjerde ledd på tidspunktet for overføring, kan tillates overført.

Presidenten: Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 64 mot 15 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 14.17.24)

Videre var innstillet:

VI

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 4-12 sjette ledd skal lyde:

Grunnfondsbevis i sparebank, gjensidig forsikrings-selskap, kreditt- og hypotekforening og selveiende finansieringsforetak verdsettes til *65 prosent* av kursverdien 1. januar i ligningsåret. Er kursen ikke notert eller kjent, settes verdien til *65 prosent* av den antatte salgsverdi.

VII

Endringen under VI trer i kraft med virkning fra og med inntektsåret 2003. Loven for øvrig gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid. Kongen kan gi overgangsbestemmelser.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det votes over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Presidenten går ut fra at Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ønsker å stemme mot lovens overskrift og loven i sin helhet. – Det nikkes.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes med 62 mot 15 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 14.18.07)

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Vi er da kommet igjennom en omfattende votering i sakene nr. 1–3.

S a k n r . 4

Referat

1. (129) Statsministerens kontor melder at 1. lov om endringer i skattelovgivningen (Besl. O. nr. 44 (2001-2002)) – er sanksjonert under 31. mai 2002
Enst.: Vedlegges protokollen.
2. (130) Lov om endringer i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (Ot.prp. nr. 85 (2001-2002))
3. (131) Lov om endringer i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) (Ot.prp. nr. 86 (2001-2002))
4. (132) Lov om endring i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) (Ot.prp. nr. 87 (2001-2002))
5. (133) Lov om endring i lov 18. desember 1981 nr. 90 om merking av forbruksvarer m.v. (Ot.prp. nr. 88 (2001-2002))
Enst.: Sendes familie-, kultur- og administrasjonskomiteen.
6. (134) Lov om endring i lov av 8. juni 1984 nr. 51 om havner og farvann m.v. (havne- og farvannsloven) (Ot.prp. nr. 90 (2001-2002))
7. (135) Lov om endringer i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) (Ot.prp. nr. 91 (2001-2002))
Enst.: Nr. 6 og 7 sendes samferdselskomiteen.
8. (136) Lov om endring i alkoholloven (likebehandling av øl og annen drikk med lavere alkoholinnhold enn 4,76 volumprosent) (Ot.prp. nr. 89 (2001-2002))
Enst.: Sendes sosialkomiteen.

Møtet hevet kl. 14.20.
